

Dayanışma

SERBEST BÖLGELER EKONOMİK ÇÖKÜNTÜYE ÇARE Mİ?

"Ne edip edip ihracatın 6 milyar dolara çıkarılması şarttır. Aksi halde felaket olur!"

1982 başında bir ekonomist böyle uyarıyordu ilgilileri. Ne ki, bu acı feryat pek fayda etmedi. İhracat 5,5 milyar dolara zar zor erişti. Kaldı ki, 6 milyar dolar hesabı, işçi dövizlerinin artacağı öngörüsüne göre yapılmıştı. Oysa işçi dövizleri girişi de önemli oranda geriledi. Bütün bunların yanı sıra 1982'de ihracatın ülkelere dağılımında da urlaşma iyice belirginleşti. İran-Irak savaşının sürmesi sonucu bu iki ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın 1/3'üne erişti. Şimdi "İlgililer ve yetkililer" kara kara düşünüyorlar. Ya İran-Irak savaşı sona ererse diye! Oysa öte yandan da "iki kardeş müslüman ülke" arasındaki savaşın saçmalığını ipleri sürenler, "arabuluculuk" yapması için Ulusu'yu "görevlendirenler" onlar. Bütün bunlar düpedüz timsah göz yaşları. Üç 'cent'e takla atan generaller ve parabalaları, İran-Irak savaşı sürdükçe gizli kapılar ardında keyiflerinden ellerini oğuşturuyorlar.

Tabii bu arada ihracatı geliştirmek için "dahiyane" çözümler keşfedenler de eksik olmuyor. Bunlardan birisi Tarım Bakanı Özbekoğlu. "Her Çinliye bir portakal yedirirsek Türkiye ekonomisi kurtulur" diye demeç verdi hazret. Bu gidişle Aziz Nesin'in, Gırgırcıların papucu dama atılacak. Bakan'a bak Cuntasını tanı! Böyle başa böyle traş. Zavallı —hem de profesör— bakan olmuş ama,

tarım yapılacak toprakların —hem yeryüzünde hem de memlekette— bir sonu olması ve tarımda üretkenliğin yavaş gelişmesi nedenleriyle, tarım ürünleriyle bir ekonominin ayakta durmasının mümkün olamayacağından bihaber!

Üstelik bu "dahiyane buluş" öylesine üfürülmüş ki, Çin yetkililerinden cevabını nazikane bir lisanla, ama portakal dilinde bir hayli horlayıcı bir edayla, "Bizde portakal var" diye aldı. Oysa Özbek bu lafları, Evren'in Çin'i ziyareti nedeniyle ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine bir "katkı" olur diye etmişti.

Yeri gelmişken hemen sor-mak gerekir. Evren'in son uzakdoğu gezisinin ekonomiy-le ilişkili bir yanı var mıdır? Olması gerek ki, Merkez Bankası başkanı Şıklar, Odalar Birliği başkanı Yazar dahil, ekonominin yüksek bürokratları iri boy patronlar heyeti cuntabaşına refakat etti. Ama yapılan temaslarda ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi konusunda istenilen amaca ulaşıldı mı? Bu konuda usulen yapılan resmi iyiniyet açıklamaları dışında umut verici herhangi bir somut gösterge yoktur. Olması da mümkün değildir. Çünkü gidilen 4 ülkenin 4'ü de kendileri döviz sıkıntısı çekerek, ihracatlarını artırmak için çabalayan, ekonomik alanda —Güney Kore hariç— az gelişmiş ülkelerdir.

Zaten Evren'in gezisinin esas amacı, ekonomik değil siyasidir. Cunta bu geziyle bir bakıma "Batı"ya, şantajla karışık cilve yapmıştır. Çünkü

Türkiye'de demokrasinin ve insan haklarının ayaklar altına alınması, yeni "anayasa" ile bu durumun tescil edilmesi ve kurumlaştırılması, Cunta'nın pek aşikâsı olduğu "Batı" ülkelerinin —o ülkelerdeki kamuoyunun baskısı nedeniyle— hoşuna gitmemekte ve Cunta yönetiminin çok muhtaç olduğu kredilerin muslukları istenilen ölçüde açılmamaktadır. Bu nedenle Evren, rica minnet, kendini nereye davet ettirebilirse oraya gidebilmektedir. Böylece Cunta, kendi zorba rejiminin kabul görmekte olduğu izlenimini vermeye çabalamaktadır. Bu arada heyete, patronların ve ekonomiy-le ilgili bürokratların dahil edilmesi, "belki temaslardan ihracat imkanları çıkar" saikiyle olmuştur.

Cunta'nın ekonomik açmaz bulduğu yeni "çare", "Türkiye'de serbest bölgeler" oluşturmaktır.

Tabii sonuçta pek dişe dokunur birşey çıkmamıştır. Evren'in döner dönmez, ayağının tozuyla "serbest bölgelerin kurulmasının zamanı gelmiştir," şeklinde demeç vermesi, Cunta'nın ekonomik açmaz çare bulmak için yeni arayışlar peşinde olduğunun göstergesidir.

Türkiye'de "serbest bölgeler" oluşturulması aslında tekeli burjuvazinin eskiden beri gündemindeydi. Ancak "ser-

best bölge", kurulsun deyince kurulmamaktadır. Çünkü, ilk başta devletin serbest bölgedeki egemenliği önemli ölçüde zaafa uğramaktadır. Geçmişteki Beyrut örneğinin akıbeti ortadadır. İkincisi, Cunta üç fenik uğruna yurt topraklarını satmaya çoktan teşnedir ve bu ihanetini ABD üsleri olarak kiraya verdiği yurt topraklarıyla defalarca kanıtlamıştır. Ama şimdi kurulacak serbest bölgelerde zamanla ipin ucunu elinden kaçırmaması ihtimali vardır. Üçüncüsü ve en önemlisi ise Türkiye topraklarında kurulacak bir serbest bölgeye yabancı sermayenin istenilen ilgiyi gösterip göstermeyeceğidir. Evren'in açıklamasından bu yana bir hayli zaman geçtiği halde bu konuda yabancı kaynakların bir hayli ilgisiz durmaları anlamlıdır.

Tabii bunların hiç birisi, —kısa vadede biraz soluklanma getirirler bile— çokünlü içindeki Türkiye kapitalizmine çare değildir. Serbest bölge kurup da dişe çıkmış tek bir az gelişmiş, emperyalizme bağımlı ülke gösterilemez. Faşist generallerin ekonomiyi kurtaracağız diye, yurt topraklarının bazı bölümlerinin emperyalistlere ve onların yerli işbirlikçilerine tahsis etmeleri kendilerini dahi kurtarmayacaktır.

PAPA OLAYININ ARKASINDA "BULGARİSTAN'IN OLDUĞUNU İTİRAF" EDERSE:

AĞCA'NIN CEZASINI 10 YILA İNDİRECEKLERMİŞ

Faşist katil Ağca'nın Papa'ya suikasti, ABD'nin başını çektiği soğuk savaşın, çiğnene çiğnene kabak tadı verdiği cikletlerinden biri haline geldi. Neresinden bakılırsa bakılınsın olayın her tarafından iğrençlik, pespayelik, kerahet akıyor.

Papa'yı Sovyetler Birliği öldürtmek istemiş! Soğuk savaşın tirmandırın emperyalist propaganda bunun budalaca bir yalan olduğunu bilmez mi? Pekâlâ bilir. Ama Türkiye'de olduğu gibi dünyada da işlevi, terörü azdırmak olan faşizm, bu kapsam içinde Papa'ya da suikast tertipleyinca CIA mantığı hemen işlemeye başlar. Madem ki ortada bir olay vardır, bu olay anti-komünizme, anti-Sovyetizme, hizmet edecek şekilde deforme edilmelidir, alt üst edilmelidir. Uluslararası kapitalizmin bütün imkanları bir anda seferber edilir ve en sansasyonel şekilde çamur atılır. Artık istenen, çamurun mümkün olduğu kadar iz bırakmasıdır.

Bu arada yalan haber fabrikasyonuna da hız verilir. Örneğin Papa-Ağca olayına karıştığı açıklanan Bulgar yurttaşları için, Bulgaristan'ın değiş-tokuş teklifinde bulunduğu türünden. Bu haber sansasyonel bir şekilde verilir, ama Bulgaristan'ın bu haberi resmi teklifi ya verilmez ya da göze ulaşmayacak bir köşede geçirilir. Ve arkasından bir takım iyi niyetli kalemler dahi "bu konudaki dalevereyi anladık da, bu değiş tokuş işteğ-i midemizi bulandırdı" diye yazmaya başlarlar. İşte emperyalizmin, "maksud" u hasıl olmuştur.

Ya da gazetelerde bir "haber" çıkar: "İltica eden bir

Bulgar ajanı Papa olayının arkasında KGB'nin olduğunu söyledi." Yazıya şöyle bir göz atınca ne görseniz iyi? Söz konusu Bulgar 1973 yılında iltica etmiş. Yani Papa, papa olmadan önce! Olacak rezillik mi bu? "Burjuva basını" da dense, böylesine iğrençleşmek için insanlıktan feragat etmek gerekmez mi?

Benzerlerinde olduğu gibi, bu şamatanın da sonu görünür. Nitekim Ağca'nın Antono-nov'un evinde öldüğünü iddia ettiği mobilyalardan bazılarının Ağca tutuklandıktan sonra satın alındığı ortaya çıktı. Baştan aşağı CIA kaynaklı bir mizansen. Ama iş bu noktaya geldi miydi bir susuş kumkumasıdır başlar. Hatırlanacaktır geçtiğimiz yıl "İşveç sularında bir Sovyet denizaltısı" olayının günlerce şamatası yapılmıştı. Ama bir gün olay kendiliğinden kayboluverdi. Neden? Çünkü denizaltı sanılan nesnenin deniz dibinde bir madeni eşya çöplüğü olduğu anlaşılmıştı.

Papa olayında da benzeri bir durumla karşılaşarsak hiç şaşırmayalım. Şimdiden CIA'nın parmağının bu meselenin neresine kadar girdiğini gösteren açıklamalar çıkmaya başladı. Bir süre sonra sükut perdesi iyice kapanabilir.

Ama böylesi namussuzların peşini bırakmamak, dünya barışsever kamuoyunun, demokrasi güçlerinin görevi olmalıdır. Bir dergi İtalyan gizli servisinin Ağca'ya, bu işe Bulgarları karıştırsa cezasının 10 yıla indirileceğini söylediğini yazmaktadır. Papa olayının altındaki faşist komplo-yu gün yüzüne çıkarmanın önemi eksilmemektedir.

F. Almanya'da Erken Seçim

Federal Cumhurbaşkanı Carl Carstens'in parlamento-yu feshetmesiyle genel seçimlerin 6 Mart'ta yapılması kesinleşti ve partiler yoğun bir şekilde seçim çalışmalarına başladılar. Bilindiği gibi, FDP'nin öne sürdüğü bir dizi sosyal hakların kısılmasını öngören "ekonomik paket" nedeniyle SPD-FDP ilişkileri bozulmuş ve 13 yıllık koalisyon yıkılarak, CDU/CSU ve FDP arasında yeni bir koalisyon hükümeti kurulmuştur.

Konuyla ilgili olarak DAYANIŞMA'nın Kasım 1982 tarihli 13. sayısında çıkan bir haber-yorum yazıda şöyle deniyordu: "FDP'nin Lambsdorff-Genscher ikilisinde somutlanan sağ kanat kesimi ile CDU/CSU, 'paket'le ekonominin krizini SPD eliyle —ki koalisyonun esas sorumluluğu SPD' de idi ve bu kitleler tarafından böyle algılanmaktaydı— kitlelerin sırtına ykmayı, bir başka deyişle SPD

maşasıyla ateşi tutmayı amaçladılar. Böylece SPD hepten yıpranacak ve gelecek seçimlerde zaten az bir farkla muhalefette bulunan CDU/CSU, FDP'yi de yanına alarak tek başına iktidar olacaktı. Hesap buydu. Nitekim yeni kurulan hükümetin Lambsdorff 'paket'ini şimdi oldukça sulandırarak uygulaması da, bunun böyle olduğunu gösteriyor.

Yalnız hesap yanlış çıktı. FDP'nin sağ kanadı, 'SPD iktidar olmak için nasıl olsa bana mahkumdur. Bu nedenle bu paketi uygulamak zorunda kalacaktır' diye düşünürken, aslında kendisi de tekeli sermayenin politikasını izleyen ve bu nedenle krizin yükünü emekçi kitlelerin sırtına yıkmak için çaba gösteren SPD sağ yönetimimin oldukça 'ustaca' uyguladığı politik manevra, bu hesabı bozdu. Üstelik FDP yönetimindeki da-

(Devamı 7. sayfada).

30 OCAK 1983

HİTLER'İN İKTİDARA GELİŞİNİN 50. YILI

30 Ocak Hitler faşizminin iktidara gelişinin 50. yılı. 200 bin direniş savaşçısının, 6 milyon yahudinin ve yüzbinlerce insanın SS, SA ve Gestapo canileri tarafından korkunç işkencelerden geçirilerek, gaz odalarında zehirlenerek ya da toplama kamplarında yakılarak katledilmesi; 20 milyon Sovyet yurttaşının ölüme, 50 milyon insanın 2. Dünya Savaşında hayatlarını kaybetmesi; işte 12 yıl süren faşist terörün kanlı bilançosu!

Bugün 50 yıl sonra Hitler faşizminin bir delinin çılgınlığı olmadığını, eğer Hitler'in arkasında başta Thyssen ve Krupp gibi onu besleyen ve ona destek olan Alman tekel-lerinin en gözü dönmüşleri ol-

masaydı, Hitler'in ve partisinin iktidara gelip, dünyayı bir yangın yerine çevirmeye gücünün yetmeyeceğini asla unutmuyoruz.

Bugün 50 yıl sonra faşizmin iktidara bir gecede gelmediğini, 30 Ocak 1933'e tıpkı 12 Eylül 1980'e olduğu gibi daha önceki gerici hükümetlerin yataklık ettiğini, derinleşen krizin sonuçlarını çalışan kitlelerin sırtına yıkmak, sosyal kazanımları ve demokratik hakları yoketmek için Alman işverenler örgütünün, tıpkı 12 Eylül öncesi Türk işverenler örgütü TUSİAD'ın "acıktıcı yönetim" arzuslarını açık açık dile getirmelerine benzer şekilde, "kahrolsun refah devleti" diye feryat ettiklerini asla unutmuyoruz.

Bugün 50 yıl sonra yine soğuk savaş rüzgarları estiriliyor ve dünyayı birkaç kez mahfedecek ölçüde korkunç silahlar üretilip yığınak yapılıyor.

Bugün 50 yıl sonra yine derinleşen ekonomik kriz, 2,5 milyona varan işsizlik ve peşpeşe iflas eden firmalar... Yine Alman ekonomisinin "ilahları" krizin yükünü emekçilerin sırtına yıkmak için ücretlerin kısılmasından ve sosyal kazanımların ortadan kaldırılmasından söz ediyorlar.

Bugün 50 yıl sonra yine kriz için "sorumlu" aramıyor. Başta Türkiyeliler olmak üzere, yabancı göçmen işçiler krizin ve işsizliğin sorumlusu olarak gösterilmek isteniyor. Yine yabancı düşmanlığı körükleniyor ve neo-naziler katliamlarını Münih ve Bologna'da olduğu gibi kitlesel boyutlara verdireyorlar. Yine Hitler takipçisi neo-naziler gerici ve faşist işbirlikçisi hükümetlerce teşvik ve destek görüyorlar.

Ama 50 yıl sonra bugün güçlü bir sosyalist sistem, gelişen kapitalist ülke işçi sınıfı hareketleri, yeni yeni zaferler kazanan ulusal kurtuluş mücadeleleri ve sürekli yeni yüzbinleri kucaklayan dünya barış hareketi var. 50 yıl sonra bugün çok daha güçlüyüz...

DİSK 16. MÜCADELE YILINDA

Ülkedeki faşist cunta tarafından, yöneticileri idamla yargılanan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) bundan 16 yıl önce kurulmuştu. Daha kuruluşuyla sarı sendikacılığa, amerikancı-gangster sendikacılığa karşı işçi sınıfımızın tepkisini ifade eden DİSK, kısa zamanda onbinlerce, yüzbinlerce yigit ve ileri işçinin omuzlarında serpilip, gelişiverdi.

Kavel grevlerinden, Singer, Gamak, Haymak, Demir Döküm direnişlerinden, 15-16 Haziran'lardan, Kozlu, Çukurova, Iskenderun direnişlerinden, DGM, faşizme ihtar, 1 Mayıs 1979, Temmuz 1980 genel grevlerinden, şanlı 1 Mayıs gösterilerinden, MESS, Tekstil, Cam-İş grevlerinden, Tarih mücadelelerinden kopup gelen DİSK, 12 Eylül öncesi bağrında 600 bine yakın işçiyi kucaklıyordu.

Bu gelişme elbetteki bedelsiz olamazdı ve olmadı da. İlk şehit Gamak işçisi Şerif AYGÜN'den başlayarak, grev çadırlarında, Kanlı Pazar'larda, 15-16 Haziran'larda, miting meydanlarında nice yigit DİSK üyesi can verdi. Nicesi işinden oldu, işverenlerin "kara listelerine" alınarak sefaletle mahkum edilmek istendi. Ve binlercesi hapislere tıkladı, dövüldü, işkence gördü.

Ancak, DİSK'in 16 yıllık mücadele sürecinde temelini attığı ve kökleştirdiği ileri sendikal hareket, onun ilke ve kuralları ile en ileri işçileri bünyesinde toplamasından kaynaklanan mücadeleye geldiği, burjuvazinin yüreğine taş gibi oturdu. DİSK bu 16 yıl boyunca hep patronların korkulu rüyası ve aynı zamanda hedef tahtası oldu. Böylece, DİSK üyesi işçilere yönelik baskı ve sindirme girişimleri giderek DİSK'in varlığına, bütünlüğüne yönelik tehditlere dönüştü. İlk kez 1970'de, daha DİSK'in kuruluşundan üç yıl sonra, burjuvazi DİSK'i anti-demokratik ve işçi düşmanı yasa değişiklikleri ile tamamen ortadan kaldırmak istedi. Ancak şanlı 15-16 Haziran direnişi burjuvazinin bu hevesini benimsenmiştir. Burjuvazi bu ilke ve kuralları ortadan kaldıramaz, bu mücadele geleneğini yokedemez.

Bugün faşizmin işçi sınıfımıza saldırısı bütün şiddetiy-le devam etmektedir. DİSK liderleri idamla yargılanmakta, DİSK'in mallarına el konmakta, DİSK'in yeniden kurulması için her türlü "önlem" alınmaktadır. Ancak boşuna çaba. İleri sendikal hareketin ilke ve kuralları, DİSK'in MÜCADELECI GELENEĞİ yüzbinlerce yigit ve bilinçli işçi tarafından benimsenmiştir. Burjuvazi bu ilke ve kuralları ortadan kaldıramaz, bu mücadele geleneğini yokedemez.

GENERALLERİN ANAYASA REFERANDUMU VE DÜNYA KAMUOYU

Faşist Cunta'nın "anayasa referandumu" üzerine çeşitli dış ülkeler basınında yayınlanan yorumlar "Anayasa" adı altında halka dayatılan Polis Devleti Nizamnamesinin ve referandum "oylaması"nın içyüzünü her yerde çok iyi anlaşıldığını gösteriyor. Bu sayımızda bu yorumlardan bazı özet seçmeler yayınlanıyor.

● "Generallerin anayasası otoriter bir başkanlık sistemi yaratıyor. Bu sistemde temel hak ve özgürlükler kısıtlanıyor ve sivil hükümet ile Parlamento geri plana itiliyor. Generaller cumhurbaşkanlığı için başka aday çıkmasına ve anayasaya karşı kampanyaya izin vermediler." (Financial Times-İngiltere.)

● "Referandum kampanyası demokratik bir oylamayla hiç de bağdaşır gibi değildir. General Evren on beş gün süren gezilerinde politikacılara sert hakaretler yağdırırken muhalefet cevap verme şansı tanımamıştı. Muhalefet liderlerinin siyasi demec verme hakları ellerinden alınmış, general Evren'in konuşmalarının basında eleştirilmesi ve anayasaya karşı çıkılması yasaklanmıştı." (The Economist-İngiltere.)

● "Evet oyu kullananların bunu generalleri onaylamak için mi, yoksa bir an önce sivil rejime dönüşmesi ve sıkıyönetimin kalkması için mi yaptıklarını kesinlikle bilmemize imkan yok. Anayasa metninde geçen tüm hak ve özgürlüklerin tepesinde hep bir 'fakat' var. Askeri rejimle başı dertte

olan hiç bir sendikacı, hiç bir üniversite hocası, hiç bir gazeteci oylama sonucunun demokrasiye dönüşte ileri bir adım olduğunu düşünemez. Böylesine belki tek avantajı bir "Hayır" sonucunun askerleri sinirlendirip rejimi bütünüyle sertleştirilebileceğini düşünmeleridir." (Le Monde-Fransa.)

● "Böylesine dikkatle önceden hazırlanmış bir oylama nerde görülmüştür? Geçen iki yılda bütün aykırı düşünce sahipleri hapse atıldı. Resmi makamlara göre hâlâ daha 106 bin 446 kişi hapiste. 111 kişi ölüm cezasına çarptırıldı, bunların yirmi biri infaz edildi. Cunta'nın savcılarını binlerce sanık için idam cezası talep ettiler. Yüzlerce dava sürüp gidiyor 52 DİSK yöneticisinin davası uzadıkça uzuyor, bu arada sanıklar işkence göçürüyor, davanın baş savunma avukatı, İstanbul Barosu Başkanı tutuklanıp yargılanıyor. Basın üzerinde sansür var. Siyasi faaliyet yasak. Anayasa taslağı sanki bir kışla nizamnamesi gibi ayrıntıya boğulmuş..." (Humanite-Fransa.)

● "Oylama sonucu önceden kararlaştırılmıştı. Anayasa taslağı Cunta'nın iktidarını meşrulaştırmak ve 'sivilleş-tirmek' için hazırlanmıştı. Amaç sadece diktatörlüğü kurumsallaştırmaktan ibaret değildi, aynı zamanda dış dünyaya da kabullenilmesini sağlamaktı." (Le Drapeau Rouge-Belçika.)

● "Generallerin diktatörlüğünü sürekli kılan bir yasa. Yeni anayasa büyük ölçüde otoriterdir. Sendikal faaliyet büyük ki-

stlamalara uğramıştır." (L'Unita-İtalya.)

● "General Evren'in diktatörlüğü ve temel özgürlüklere anayasa metninin getirdiği ciddi kısıtlamalar." (El Pais-İspanya.)

● "Ankara civarında bir yoksul mahallenin oy verme yerini ziyarete gittiğimde bir memur elinde bir tomar zarfı gelip zarfları sandığa attı. Polisin varlığı içerde çok kapının önünde etkisini duyuruyordu ama, içerde de bariz bir korku ve tehdit havası vardı. Türkiye'de şimdiye kadar görülmemiş bir işleme seçmenler zorla boyun eğdirilmiş gibi geldi bana." (NRC-Handelsblad-Hollanda.)

● "Önümüzdeki dönemde Türkiye sadece isimde bir demokrasi olacak." (The Washington Post-ABD.)

● "Anayasanın 193 maddesinden çoğunun özgürlükleri kısıtlayıcı niteliği Türkiye'nin içinde ve dışında ana tartışma konusu olmakta devam edecek." (International Herald Tribune-ABD.)

SPD BAŞKANLIK KURULU'NUN CUNTA'NIN ANAYASA REFERANDUMU İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI

Almanya Sosyal Demokrat Partisi SPD'nin Başkanlık Kurulu Cunta'nın anayasa referandumu ile ilgili bir toplantı yapmış ve SPD Yönetim Kurulu basın sözcüsü Wolfgang Clement konuyla ilgili olarak 9.11.1982 tarihinde aşağıdaki basın açıklamasını yapmıştır.

SPD Başkanlık Kurulu, Willy Brandt başkanlığında yaptığı dünkü toplantısında anayasa referandumunu sonrası Türkiye'nin durumunu görüşmüş ve anayasa taslağının yüksek oranda kabulünde ve devlet başkanı Evren'in 7 yıl için cumhurbaşkanı olarak seçilmesinde, askeri yönetimin ve ayrıca muhalif görüşlerin yasaklanmasının büyük oranda etki ettiği tespitini yapmıştır.

Başkanlık Kurulu yeni anayasanın kabulünden sonra da Türkiye'de fikir oluşturma süreci için demokratik yapıların olmadığından üzüntü duyulmaktadır. Politik partilerin ve örgütlerin etkileme imkanları büyük ölçüde sınırlandırılmıştır. Bülent Ecevit gibi demokrat kişilerin politik çalışmalarına konan yasak, askerler tarafından ileri sürülen "halklıklarının" gerçek karakterini göstermektedir. SPD başkanı bu bağlamda Bülent Ecevit ile geçtiğimiz haftalarda ilişki içinde olduğunu bildirmiştir.

Ankara'daki politik yetkililerin şunu hesap etmeleri gerekir ki, Batı Avrupa'da demokratlar iki yıl önce askerler tarafından ortaya atılan reformlara duyulan güvenin sarsılmasından sonra Türkiye'deki gelişmeleri çok eleştireci şekilde izleyeceklerdir. SPD Türkiye'yle devletler arası birlikte çalışma sorununa karşı tutumunu çok kesin şekilde gözden geçirecektir; hiç kimse, sosyal demokratların demokrasi-nin önemli kriterlerinin yokedilmesi devam ederken, F.A. Almanya'nın Türkiye'deki politik sorumluların desteklenmesini hedefleyen tedbirlerinin onaylanmasını ummasın.

Aynı şekilde Avrupa Top-luluğu Türkiye ile ilişkilerinin gelecekte nasıl bir şekle alacağı hususunda açık olmalıdır. SPD Avrupa Parlamentosunda Türkiye'deki demokratik ilişkiler için eleştireci uyarı yapmayı da kendi görevleri içinde görmektedir.

AVRUPA KONSEYİ'NDE CUNTA REJİMİ BİR KEZ DAHA MAHKUM EDİLDİ

Türkiye'de Şartlı Demokrasi

Avrupa Konseyinin Siyasi İşler Komitesinde kabul edilen bir kararda Ankara Cuntası bir kere daha sert bir dille eleştirilmiş ve Türkiye'nin "ancak tüm demokratik hak ve özgürlüklerin yeniden yürürlüğe girmesi" halinde Avrupa Konseyi üyesi olarak kalabileceği belirtilmiştir.

Kararda Türkiye'de temel insan hakları ve özgürlüklerin nasıl çiğnendiğini bir bir anlatılmakta, yönetim demokrasi-ye geri dönmeye çağrılmakta ve Konseyin Bakanlar Komitesinden Türkiye'nin kendiliğinden çekilmesi istenmektedir. Bunlar olmadığı takdirde Türkiye'nin Konsey üyeliğinden atılmasının ciddi suretle düşünülebileceği de öneril-

mektedir.

Yine kararda, 7 Kasım referandumunun demokratik kısıtlara uymadığı, generallerin anayasasının ayrı ayrı üç uzmana incelettilerinde demokrasi açısından sakıncalı bulunduğu, Türkiye'nin bir "şartlı demokrasi"ye doğru gitmekte olduğunu anlaşıldığı belirtilmektedir.

Avrupa Konseyinin Siyasi İşler Komitesinden çıkan bu son karar Cunta rejimi altında Türkiye'nin Avrupa ülkeleri camiasında yerinin ne denli iğretileceğini bir kere daha gözler önüne seriyor. 7 Kasım referandumundan önce de, sonra da Avrupa Konseyi üyeliği için gereken asgari demokratik nitelikleri hiç bir

surette taşımayan Türkiye, sırf Konseyin en gerici üyelerinin desteği ve kayırması sayesinde şimdiye kadar yerini koruyabilmişti. Böylesi, siyasi ve askeri-stratejik mülazımlarla NATO ilişkilerini devreye sokmuşlar, Ankara Cuntası'nın NATO adına yük-lendiği görevlerin karşılığında onun demokrasi düşmanlığını hoş görerek tezgahladıkları çeşitli manevralarla Konseyde kalmasını sağlamışlardır. Ama, anlaşılır, artık bu tür gerekçelerle sağlanan zorlama destekler de fazla para etmeyecektir. Siyasi İşler Komitesi-nin son kararı iplerin epey gevşediğini, kopmanın kaçınılmaz olduğunu göstermektedir.

İŞTE MANZARA

devletin hamisi ve banisi...

Türkiye'nin muhtarı or-ganeneral Evren yurt gezilerini sürdürüyor.

Bay başkan halkın kendisine olan "sempatisini" ölçmek için çıktığı bu hafta tatili gezilerinde, köylere kadar girip yurttaşlarla sohbet ediyor. Arkasında ordu erkanı cumbur cemaat köylere basıp "dert" dinliyor.

"Paşa baba" geldi diye, köyün bütün çocukları, ayak çıplak baş açık seyre koşuyor, köy meydanında saf saf diziliyorlar. Aralarında "kaçmak ayıp olur" diyerek gelmiş büyükler de var. Böylece huzura çıkılıyor.

Paşa soruyor "derdiniz var mı?" diye. Cevap yok, belli ki dert yok.

Paşa gürlüyor, "nasıl olmuştun dertsiz köy, içinizden birinin mutlaka bir derdi vardır" diye bas bas bağırıyor.

Korkudan tiril tiril seven bir köylü yavaşça bir adım ileri çıkıp askerde öğrendiğinden aklında kalanı kadarıyla selam verip boynunu büküyor.

"Paşam, ben istimlak edilip yıkılan evimin parasını alamadım" diyor.

Paşa, başka olmadığını bilmenin güvniyle, "başka var mı?" diye soruyor ve bir an bile beklemeden, arkasında el pençe duran valilik yüksek memuruna "bir kişinin parası verilmez mi yav!" diye bağırıyor. TV kameramı kaçırıyor...

"Paşa" memnun, Görüntü güzel, ülkenin dört bir yanında köylü devlete sattığı ürünün parasını alamazken, istimlak parasını "paşa"nın lütfuyla alan köylünün resmi bütün

ülkeye yayılıyor.

Köyde "hayırcı" hiç yokmuş, Paşa bu yüzden biraz daha "sohbet" etmek istiyor. Köylülerden birini seçip soruyor. "Kazancın geçimine yetiyor mu?" diye. "Yetmiyor" diyor köylü. "Hadi gidelim evine bakalım" diyor "paşa".

Ev yoksul bir köy evi. Köylü sıkılan ve korkulu. Yıllık kazancının 15 bin lira olduğunu söylüyor. İnancını yitirmiş. "Ne yani bir ayda 1000 lira falan mı kazanıyorsunuz?" diyor. Köylü, "eh bazen daha az, bazen de o kadar" deyince çevresine bakıyor paşa ve birden "bana yalan söylüyorsunuz" diyor. Köylünün gözleri büyük büyük. Gizleyemediği "zenginliği" "paşa"nın gözüne giriyor. Bir radyo alıcısı...

"Madem yoksulsun, bunu nereden aldın?" diye bağırıyor "Paşa". Köylü "başkasındır" diyor. Paşa zenginliğin göstergesini yakalamış ya, inanmıyor. Yoksulluğuna da..

Türkiye'de ortalama gelir 1000 dolar mı? Bu, adam başına ayda 15 bin lira eder mi? Bu köylü de bu hesabın içine giren "adamlardan" biri mi? Eh...hiç de fena sayılmaz.

Efendim bu hesabı gelirmiş. Zengin zümre, yani nüfusun % 5'i milli gelirin % 35'ini almakla bu köylünün geliri ayda bin liraya kadar düşmüş. Bu "ince hesap" paşa kalın adam, bu kadarını anlamaz. Köyde bir "radyolu zengin" yakalamış ya bırakmaz.

"Mürefeeh ülkenin mutlu bay başkanı, TV ekranlarında kurnazca sırıtır.

İşte manzara! (GERÇEK, Aralık 1982, sayı 210'dan alınmıştır.)

EVREN HUKUK PROFESÖRÜ OLDU

İstanbul Üniversitesi, Cunta başı Evren'e "hukuk profesörü" ünvanını verdi.

Bunu takiben bütün üniversiteler ve bunlara bağlı bütün fakülteler Evren'e kendi dallarında profesörlük, doçentlik ve asistanlık başışladılar topluca.

Bir ödül de İtalya'dan geldi, "Altın Merkür" ödülü.

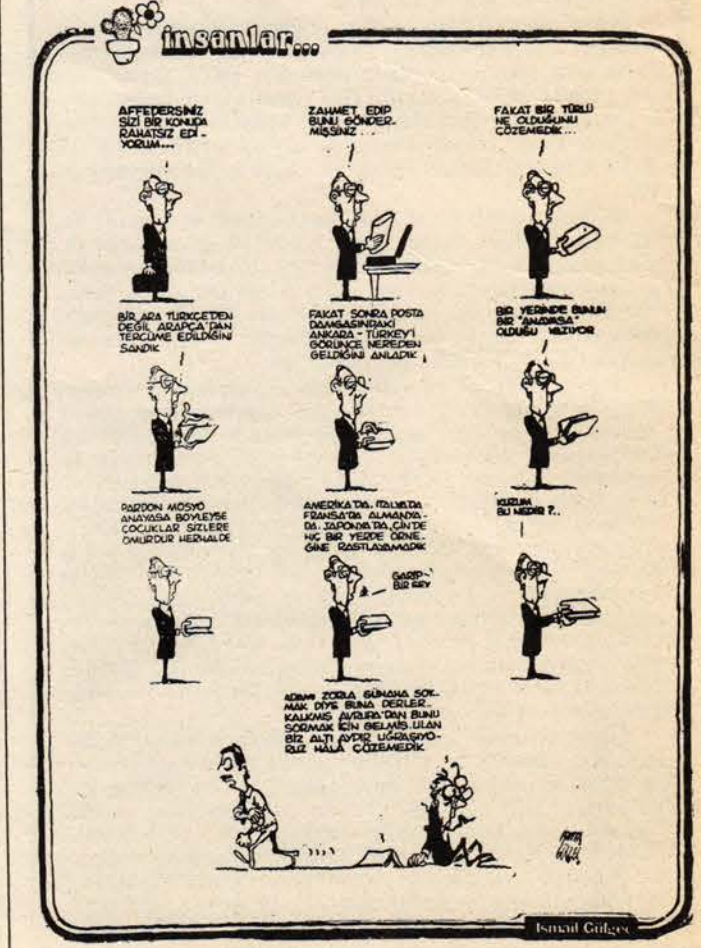
"Barış ve İşbirliği" adına verildiği söylenen "Altın Merkür" ödülü "atom bombasını insanı bulmadığını" söyleyen lise öğrencisini sınıfta dövme-beter eden Evren'e en az "Nobel barış ödülünün" Menahem Begin'e yakıştığı kadar yakıştığı söylenebilir.

"Hukuk profesörlüğü" ünvanı da öyle.

Bazı "şeyler" hiç yakışmayacağı, herkesin ortaya çıkan garipliği kolayca görebileceği yerlere sırf tezat oluştursun diye konulur ve bu "tezat" her şeyi bir çırpıda anlatır hale gelir.

"Hukuk profesörü Evren"...

(Ocak 1983, 211 sayılı GERÇEK'ten.)

"Kaidesi üç metre ağırlığı beş ton"

Daha faşizmin anayasası oylanmamıştır. Karadeniz'in bir sahil kasabasındayız. Havanın güzelliğinden istifade etmek isteyenler kahvenin önündeki alana çıkarılmış masaları doldurmuşlar, hafif lodosun getirdiği deniz kokusunu içlerine çekerek çaylarını yudumuyorlar. Masasında tek başına oturan ihtiyar bir amcadan izin isteyerek biz de oturuyoruz.

Hemen lafı açıyor, neredede oturduğumuzu, ne iş yaptığımızı soruyor. Aramızda sıcak bir ilişki onun son sorusuna "matbaacıyız" cevabını vermemizle doğuyor. Tatlı Karadeniz şivesiyle, bir kahkaha atarak; "Sanki memlekette basın özgürlüğü var da matbaacılık yapıyorsunuz" diyor.

Bahkçıymış, şimdi yaşlılıktan pek denize çıkamıyormuş, zaten işin tadı da kalmamış, halatın metresi şu kadar liraymış, mazot çok pahalıymış, deniz nakliyatçılarına yapıldığı gibi balıkçılara da mazot indirimi verilmeliymiş.

İkinci çayları genç kahveci çırağına o ısmarlıyor. Gelen geçen tadıklıklarına laf atıyor, kahveci çırağına takılıyor. Hayat dolu bir insan. 1960'dan önce köyünün muhtarıymış, 27 Mayıs'dan sonra her yere yeni muhtarlar atamışlar, kendisinin ise göreve devam etmesini istemişler.

"Ben kabul etmek istemedim. Çünkü muhtarı köylü kendi seçmeli. Köylü hükümetin adamına güvenmez. Ama hükümet ihtilal hükümeti, Olmaz da diyemiyorum. Bir kurnazlık düşündüm. Bizim köyün yolu yok, yapılacağı da yok. Çok sarp kayaları

kırmak lazım. Küçük köye böyle masrafı kimse yapmaz. Vali paşaya çıktım, "ben köylüye söz verdim yol getireceğim diye, ama muvaffak olamadım. Köylüde itibarım yoktur, ancak yolu yapabilirseniz muhtar olabilirim" dedim. Paşa, "olur, hayhay" demez mi! Ben hesabı yanlış yapmışım, bunlar asker adam, işin kitabından anlamıyorlar, yapalım diyip işin içinden çıkıyorlar. Artık ben de birşey diyemedim. Koskoca paşaya 'yolu yap görelim de ondan sonra muhtar olayım' diyemedim ya! Neyse, bizim köy hâlâ yolsuzdur."

Paşa, paşayı çağırıyor, bizim bahkçı amcaya ve isim vermeden devam ediyor konuşmasına:

"Ha şimdiki de fir dönüyor, nereye gitse a-nahtar topluyor. Kendi ağzıyla 'bize şunu diyorlar, bunu diyorlar' diye milleti uyandırıyor. Adamda hiç kafa çalışmıyor. Her köşeye bir heykel diyorlar. Bıktık vallahi, kaidesi üç metre, ağırlığı beş ton, milletin parasını çarçur ediyorlar."

Burada dayanamayıp kahkahayı patlatıyoruz, o da gülüyor. Soruyoruz 'e, peki amca, yeni anayasaya ne diyorsun'. Ciddileşiyor, kendi şivesiyle yazmaya çalışırşak şöyle diyor:

"Ha onı bize diçuk zoruyla kabul ettirurlarsa o paşka, ama pu millet onı kabul etmaz."

Konuşmamız bir süre devam ediyor. Kusura bakmayın diyor, ihtiyarlar geveze olur, bu kadar laf bedava dinlenmez, çayların parası benden.

Cunta'nın Yalanları Sökmüyor

Okuyucularımız, Ankara Cuntası'nın ABD emperyalist politikalarına ve saldırı hazırlıklarına Türkiye toprakları üzerinde sunduğu yeni yeni imkan ve kolaylıklara sürekli dikkati çektiğimizi hatırlayacaklardır. Bu meyanda özellikle Doğu Anadolu'da bazı hava alanlarının "yenileştirilmesi" konusunda ABD ile Türkiye askeri makamları arasında varılan anlaşmalar ve hemen ardından başlatılan çalışmaların ısrarla söz etmiştik. Cunta sözcüleri bu konuda sürekli "yalanlamalar" yayınladılar, böyle bir şeyin söz konusu olmadığını, anlaşmanın ve başlatılan çalışmaların NATO-İç düzenlemelerden ibaret olduğunu, NATO dışı muhtemel hareketler ve bunlara yönelik hazırlıklarla hiç bir ilgisi bulunmadığını ileri sürdüler. Özellikle de ABD'nin hazırlıklarını yaptığı ünlü "Çevik Kuvvet" saldırı birliklerinin "gerektiğinde" Türkiye'den yararlanmalarının hiç bir surette söz konusu olamayacağını iddia ettiler.

Bütün bunların yalan olduğu baştanberi belliydi, biliniyordu. Son aylarda ise gerçekler resmi belgelerle de bir kere daha gün yüzüne çıkmıştır.

ABD'nin Orta Doğu pet-

rol kaynaklarını "koruma" amacıyla hazırladığı Orta Doğu ülkelerine saldırı (NATO dışı hareket) planları ve Ankara Cuntası'nın bu hazırlıklara katkı mahiyetinde üstlendiği yükümlülükler Amerikan basınında Pentagon kaynaklı haberlerde açıklanmıştır.

Bundan başka Aralık ayı başında Brüksel'de yapılan NATO Savunma Bakanları toplantısı sonunda yayınlanan bildiri konuya resmi açıklık getirmiştir. Bildiride, "Batının hayati çıkarlarına yönelik tehditleri engellemek" için Avrupa ve NATO bölgesi dışındaki alanlarda gerektiğinde ABD'nin askeri harekâta girişmesi benimsenmiştir. Buna karşılık "diğer müttefik ülkelerin her biri, alacakları milli kararlar temelinde, bu gibi alanlarda tehditlere karşı koymayı güçlendirmek amacıyla gerekli askeri harekâta yardımcı olmak için kolaylıklar sağlayarak ittifakın güvenliğine önemli katkıda bulunmayı kabul etmişlerdir." (International Herald Tribune, 3 Aralık 1982).

Bu kararın anlamı açıktan da ötedir. NATO ittifakı, NATO alanı dışında saldırı ve müdahale hedefleri saptanmış-

tır. Müdahaleyi gerçekleştirmek için ABD yüklenmiştir. ABD'nin NATO müttefikleri ona bu hususta her türlü yardımcı olmayı kabul etmişlerdir. Basın haberlerinde sadece Danimarka'nın bu karara katılmakta tereddütlü olduğu bildirilmektedir. Türkiye'nin muhalefetinden hiç bir söz yoktur. Zaten Türkiye'nin ABD ile bu konuda çok evvelden anlaşığı ve söz konusu "kolaylıkların" sağlanmasına çoktan başlanmış olduğu da herkes tarafından bilinmektedir. İşte NATO savunma bakanlarının Brüksel kararı bu bilgiyi resmîyete bindirerek doğrulamıştır!

Bu sayımızda konuyla ilgili olarak, ayrıca, İngiliz New Statesman Dergisinde yayınlanan 26 Kasım 1982 tarihli bir yazıdan özetler aktarıyoruz. "New Statesman" İngiliz İşçi Partisi yanlısı bir dergidir. Yazıda, okuyucularımızın da görecekları gibi, Ankara Cuntası'nın iki yüzü dış politikasının ardında baştanberi sırtan kayıtsız şartsız amerikan- ci niteliğinin, ve bu niteliği ile bu Cunta'nın bölge ve dünya barışı için ne büyük bir tehlike olduğunun ayrıntılı ve somut kanıtları sergilenmektedir.

SEFALETİN VE SÖMÜRÜN ADI:

ASGARI ÜCRET

1981 Mayıs'ında brüt 10 bin lira olarak tespit edilen asgari ücret, 1,5 yıl sonra yeniden belirlenerek, sanayi işçileri için 16.200, tarım işçileri için 13.200 lira oldu.

Ancak bu artışla, 1,5 yıldır halk ve işçi düşmanı faşist cunta tarafından süngü zoruyla, ayda brüt 10 bin, net 7-8 bin lirayla yaşamaya zorlanan 1,5 milyona yakın işçi için değişen fazla bir şey olmayacak. Çünkü, o zamandan bu yana artan hayat pahalılığı, yeni ar-

tıştan sonra ele geçecek net 11 bin lirayı çoktan 1981 Mayıs'ında alınan ücretin altına düşürdü. Böylece, asgari ücret kağıt üzerinde % 62 gibi yüksek bir oranda(!) artarken, cuntanın zamları ve yüksek hayat pahalılığı sonucu, işçilerin cebinde eskisine göre daha da eksildi, küçüldü. Üstelik de görünüşteki bu artışın bile önemli bir bedeli oldu. Evren Cuntası, "asgari ücrette bir artış yapılabilmesi için, asgari ücretin kıdem tazminatı-

la ilişkisinin kesilmesi gerekir" diyen patronların isteğine uyarak, işçilerin kazanılmış haklarına tecavüz etti.

Bir işçiyi ailesiyle birlikte yoksulluğa, sefaletle düşmeden geçindirecek bir ücret olması gereken asgari ücret, patronlar tarafından "bir işçiye verilecek en az ücret" olarak değerlendirilmekte ve ülkedeki faşist askeri yönetim patronların bu değerlendirmesine itibar etmektedir. Yeni tespit edilmiş şekliyle, yani net 11 bin lirayla bugün Türkiye'de bir işçi ailesinin sefaletle düşmeden geçinmesine imkan yoktur. En düşük ev kirası 10 bin liradan başlamakta, 2-3 ayda bir iğneden-ipliğe herşey zam yapılmakta, odun kömür parası her yıl % 100 artmakta, kısacası Türkiye gün be gün bir pahalılık cehennemine dönmektedir.

Federal Almanya parasıyla ayda 200 Mark eden asgari ücretle geçinmek, geçinmeye çalışmak, bugün Türkiye'de bir işçi için gerçekten "beter" bir iştir. Ama Türkiye'de "beterin beteri" de vardır. İrili ufaklı binlerce işyerinde, yüz binlerce genç-yaşlı, çocuk-kadın işçi, yasalarla belirlenen bir ücreti değil, asgari ücretin de altında, patronlarının kendileri için keyfi olarak belirlendikleri bir ücreti alarak çalışmaktadır. Patronların vergi kaçırmak, düşük ücret ödemek gibi nedenlerle kaçak olarak çalıştırmayı tercih ettiği bu insanlar, yasalarla aykırı olarak asgari ücretten bile yararlandırılmamaktadır. Bu işçiler 5-6 milyon civarında işsiz, yani "beterin daha da beteri" olduğu Türkiye'de, bütünüyle patronların insaf ve merhametine terk edilmişlerdir.

Bütün bunlar açıkça göstermektedir ki, Türkiye'de toplu sözleşme, asgari ücret, işçi hakları gibi kavramların geçerliliği ve işlerliği kalmamıştır. Bugün Türkiye'de gün, generallere servet affı çıkartıp kara paralarını meşru kılmak isteyenlerin günüdür. İhracat yapıyor görünür, ya da az da olsa yapan, ama bunun karşılığında, kredi, vergi iadesi gibi adlarla bir de devletten çuvala para alan vurguncu patronların günüdür. Kaçakçılık şebekeleriyle ortak çalışan, "Cumhuriyet tarihi"nden bu yana yaygınlık ve değer olarak tüm rüşvet rekorlarını kıran soyguncu ve despot su-bayların günüdür. İşçilerin ayda 11 bin lira aylık ücrete

(Devamı 7. sayfada)

İNGİLİZ "NEW STATESMAN" DERGİSİNDEN

İYİ DOSTLAR

Claudia Wright

ABD'nin Orta Avrupa'ya yerleştirmek istediği Cruise füzesi

● ABD-Senato-Kongre Ortak Komisyonu raporundan: Türkiye'de insan haklarının büyük ölçüde çiğnenmekte olduğundan şüphe edilemez.

● ABD Dışişleri Bakanlığı Kongreye şu mesajı iletmek istiyor: Kongre General Evren'den hazzetmeyebilir, ama Sovyetler Birliği ile bir savaş halinde etkin bir nükleer karşı-saldırıya üs sağlanması için ona muhtaçtır.

● Erzurum'da Amerikan nükleer başlıkları için bir depo inşaatının sürmekte olduğu aylardanberi bilinmektedir.

Bundan bir süre önce Washington'da özel bir seminerde Amerikalı bir tuğgeneral "Biz hepimiz Türkiye'de demokrasi olsun istiyoruz. Ama Türk dostlarımızın demokrasiye çok çabuk dönmeleri doğru olmaz." Türk askeri Cuntası Amerikalı dostlarını hayal kırıklığına uğratmadı. İki yılı biraz aşkın bir süre önce silah zoruyla iktidara el koyan Kenan Evren başkanlığındaki klik, 7 Kasım anayasa "referandum"u ile kendini "meşru"laştırdı. Fakat Türkiye'de iktidar hâlâ da aynı namlunun ucunda duruyor.

General Evren'in şimdi karşı karşıya olduğu sorun şudur: onun silahlı kuvvetlerine silah ve hazinesine nakit para sağlamakta gerçekten işe yarayan oylar Türkiye'de değil, Washington'da kullanılıyor. Bu yıl Reagan yönetimi Türkiye'nin muhtaç olduğu yardımın artırılması için ABD Kongresinden onay almaya birkaç kez teşebbüs etti ve hep başarısız oldu. Türkiye'de daha çok yardım yapılmasına Kongreden muhalefet çıkmasının nedeni bütçe mülhazalarını aşmaktır. Muhalifler arasında, hiç bir Müslüman ülkeye yardım yapılmasına taraftar olmayan İsrail yanlısı temsilciler var; istikrarsız rejimlerden ve genel olarak dış yardımdan hoşlanmayanlar var; ve Avrupa'nın başta gelen diktatörü olarak General Evren'e ün sağlayan kitlesel yargılamalardan, azınlıkların ezilmesinden ve diğer insan haklarının çiğnenmesinden gıcık olanlar var ve bu sonuncuların sayısı gittikçe artıyor.

Senato ve Kongrenin ortak bir komisyonca kısa bir süre önce kaleme alınan bir raporda Türkiye'de siyasi tutukluların sayısının 30 bin ilâ 100 bin arasında olduğu belirtilmekte, Türkiyeli avukatların, sendikacıların ve siyasi Parti üyelerinin kitle halinde yargılanmalarından, işkence uygulamalarından, Ermeni ve Kürt toplulukları üzerinde baskıdan söz edilmektedir. Yani Evren anayasasını da bir çok yönlerden eyletiren rapor şöyle sona ermektedir: "Türkiye'de insan haklarının büyük ölçüde çiğnenmekte olduğundan şüphe edilemez... Türkiye'nin mevcut iç krizinin niteliği, sıkıyönetim makamlarının bazı uygulamalarının kapsam ve şiddetini haklı gösterecek gibi değildir. Gelecekteki ekonomik ve askeri yardım taleplerini gözden geçirirken Kongre, insan haklarıyla ilgili duruma düzenlemeler yapılması gereğine değinmelidir."

Rapor, bir Kongre heyetinin geçen Ağustosta Türkiye'ye yaptığı bir haftalık zi-

yareten sonra kaleme alındı. Rapor taslağı Kongre ve Senato üyelerine dağıtıldığı sırada Reagan yönetimi ve Türkiye'nin Washington elçisi Şükrü Elekdağ bu eleştirileri önlemeye çalıştı. Uluslararası Güvenlik politikasından sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Perle ise, özellikle, metindeki bazı olumsuz pasajların çıkarılmasına çalıştı. Ama gayretleri boşa çıktı.

Dışişleri Bakanlığı sözcüleri Kongrenin Evren anayasasına belli bir "balayı dönemi" tanıması gerektiğini savunuyorlar. CIA Başkanı William Casey 28 Eylül'de sessiz sedasız Türkiye'ye giderek durum hakkında doğrudan bilgi aldı. Reagan yönetimi insan hakları konusunda Türk hükümetine yöneltilen suçlamaları etkisizleştirmek için özel çaba harcıyor. Türkiye, Pers Körfezine Sovyet yayılmasına karşı savunmada hayati önemi haiz bir ülke olarak gösteriliyor. Söylenmek istenen şu: Kongre General Evren'i ni hazzetmeyebilir, ama Sovyetler Birliği ile savaş çıkması halinde etkin bir nükleer karşı-saldırıya üs sağlanması için ona muhtaçtır.

Geçen ay Bakan Yardımcısı Perle başkanlığında bir ABD heyeti Ankara'da ABD-Türkiye "Ortak Savunma Grubu"nun ikinci toplantısına katıldı. Nisan'da yapılan ilk toplantıda Perle ve Türk makamları doğu Türkiye'deki hava alanlarının ve askeri birlik üslerinin genişletilmesi ve Pers Körfezinde askeri harekât için hazırlanmakta olan Amerikan müdahale birliği Çevik Kuvvet (Rapid Deployment Joint Task Force) için ileri karargahın hazırlanmasının ayrıntılarında anlaşıldı. Mayıs ayında bütün bunlar yalanlandı. Bu defa ise doğrudan doğruya Pentagon'dan sızan haberlere bakılırsa, Ortak Savunma Grubu Erzurum, Muş ve Batman'da inşaat çalışmalarıyla ilgili yeni bir "anlaşma" imzalamıştır.

Oysa, gerçekte, doğu Türkiye'de askeri "modernleştirme" anlaşmaları çok daha önceden imzalanmıştı ve çalışmalara başlanmıştı bile. Mesela Erzurum'da Amerikan nükleer başlıkları için bir depo inşaatının sürmekte olduğu aylardanberi bilinmektedir. Yine orada B-52 ağır bombardıman uçaklarının genişletilmiş pistlerden yararlanırları haber verilmektedir. Van'da uçak pistlerinin genişletilmesi için çalışmalar geçen Mayıs'ta başlamıştı ve hava alanı birden durup dururken sivil uçuşlara kapatılmıştı. Richard Perle ve Türklerin Ankara'daki ilk toplantının tutanaklarını imzaladıklarına şüphe yok. Sözü edilen "yeni anlaşma" ise, salt, Pentagon ve General Evren'in Amerikan Bütçe Dairesi ve Kongresine baskı yapmalarını kolaylaştırmak için açıklanmıştır.

Washington, Çevik Kuvvet için doğu Türkiye'de ileri üsler istiyor. Türk Cuntası, Türkiye'nin doğusu ve güneyindeki Müslüman ülkelere yönelik yabancı bir müdahale kuvvetine karşı halk muhalefeti gelişmesinden korkuyor. Gerçeği gizlemek için Türk ve Amerikan makamlarına uydurulan kılıf doğu Türkiye üslerinin sadece NATO harekâtları için öngörüldüğüdür. Her halükârda, Pentagon'un, silahsızlanma görüşmeleri ya da siyasi baskıların Batı Avrupa'ya yerdere ateşlemeli Cruise roketlerinin yerleştirilmesini ertelemesi ya da imkansızlaştırmayı ihtimaline karşı bu üsleri yedekte tutmakta olduğu anlaşılmaktadır.

HALKIMIZ

ÖZGÜRLÜĞÜ

KAZANACAKTIR

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Merkez Komitesi Toplantısına
Sunulan Politikbüro Raporu

İsteme adresi:
Erft Str. 1, 41 Duisburg 1

Fiyatı: 5.— DM

FABRİKALARDAN İŞVERENLERİN OYUNLARI SÖKMEYECEK

İşverenler için fabrikalar dikensiz gül bahçesi oldular. Sendikal hakların askıya alınmasından sonra manevra alanları iyice genişleyen işverenler istediklerini kovdular, kimilerinin de başlarına türlü çoraplar örmeye kalkıştılar.

İşverenlerin bu tür oyunlarının en belirgin örneklerinden bazıları da Bursa Organize Sanayi Bölgesinde bulunan SİFAŞ (Sentetik İplik Fabrikası)'da yaşandı. 12 Eylül'den hemen sonra ileri düzeydeki işçilerden bazıları hapse atıldı. Bunlar çeşitli örgüt davalarına sokulmak istendiler. Tutmadı. Üç ay kadar önce bazı işçiler bırakıldı. Ama bu işçileri işveren işe almadı, üstelik tazminatları da verilmedi. İşçilerin bazıları hâlâ içerde yatmaktadır.

12 Eylül'den önce bu işyerinde DİSK'e bağlı Tekstil sendikası yetkiliydi. Türk-İş'e bağlı Teksis' in esamesi okunmuyordu. Ama işveren Teksis'in yetkili olması için elinden geleni ardına koymuyordu. 12 Eylül'le birlikte Tekstil'i çökertmek için yapılan işçi kıyımı yetmedi. İşçiler arasına muhbirler sokuldu. Güvenlik kuvvetleri işyerine getirilip aramalar yaptırdı, olmadı. İşçilerin birliğini kimse bozmadı. Türk-İş'e kimse rağbet etmedi.

Tüm bunlardan sonra Ağustos ayı sonunda yeni

bir oyuna daha başvuruldu. İşverence, iki ay önce YHK'dan çıkan Tekstil sözleşmesi eski ve yeni dört temsilcinin imzasıyla duyuru tahtasına asıldı. Bu sözleşme fabrikanın değişik yerlerinde iki ay askıda kaldı. Olaydan bir hafta önce bu sözleşme askıdan indi. Bu kez tek bir yere aynı sözleşme dört imza değişikliği ile yeniden asıldı. Fakat bu kez sözleşmenin kenarına beyaz bir kağıt ilştirilmişti: Teksis üyesi olanlara ayrıca 4000 lira brüt giyecek yardımı yapılır, diye.

31 Ağustos günü işçiler para almaya çağrıldı. İşçilerin çoğunun bu durumdan haberi yoktu. İşçiler sıraya girip paralarını almaya başladı. Ama kimine giyecek yardımı verildi, kimine verilmedi. Bu durum işçilerin büyük tepkisine yolaçtı. Sonuç olarak giyecek yardımını Teksis üyesi 280 kişi aldı. Tekstil üyesi 1220 işçiye ise verilmedi. İşveren bu oyunla işçilerin çoğunu Teksis'e çekebileceğini umdu. Ama umduğu kursağında kaldı. Kararsız bir iki işçinin dışında hiç bir işçi "Teksis'e geçelim" demedi, sonunda onlar da arkadaşlarına uydu.

İşçi sınıfının kendi biliminden aldığı güçle uzun vadede her zaman kazanacağını, yaşanan olayların hiç bir zaman unutulmaya- cağını herkes bilmeli.

Bir grup Sifalı işçi

(GERÇEK, Kasım 1982, sayı 209'dan alınmıştır.)

KATLEDİLİŞLERİNİN 64. YILINDA R.LUXEMBURG VE K.LIEBKNECHT'I

SAYGIYLA ANIYORUZ

iki büyük devrimci, gerici güçlerin ölüm listesine geçmişti ve bu nedenle kaldıkları yeri sürekli değiştirmek zorunda kalıyorlardı. Ama katiller SPD tarafından yönlendirilen devlet aparatının yardımıyla onları sürekli izliyebiliyorlardı. Berlin'in ana postanesinin yönetiminin imparatorluk postanesine gönderdiği bir haberde şöyle yazıyordu: "Genelkurmay başkanı Noske (SPD Yönetim Kurulu üyesi) ile Berlin-Dahlem'den yarbay Pabst bir sivil polisi, Bismark sokağı, No: 75'de oturan Karl Liebknecht'e gelen mektupları Berlin-Steynitz postanesinde izlemekte adı geçen şu anki adresini tespit etmek için yazılı olarak görevlendirmişlerdir."

Yarbay Pabst ölüm komandoları için gerekli bilgileri devletten ve araç ve parayı da parababalarından aldı. Parayı işletmekte aracılık yapan Eduard Stadler, Naziler iktidara geldikten sonra yazdığı açık bir raporunda şöyle yazıyordu: "Aynı gün (10 Ocak 1919)

(Devamı 7. sayfada)

Bundan 64 yıl önce 15 Ocak 1919'da genç Alman Komünist Partisi KPD'nin iki önderi Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg Berlin'de katledildiler.

9 Kasım 1919'da Berlin Sarayı'nın balkonundan Karl Liebknecht sosyalist cumhuriyetin kuruluşunu ilan ediyordu. Alman Komünist Partisi 1918 yılı sonlarında kurulmuştu. Rosa Luxemburg yeni partinin programını tanıtırken proletarya diktatörlüğünü "çalışan halk yığınlarının devrimin görevleri için tüm poli-

tik iktidarla silahlandırılması" olarak tanımlıyordu.

Alman komünistleri Sovyet iktidarını kendilerine örnek olarak görüyorlardı. "Bu anlamda gelecek her yerde Bolşeviklerindir" diye yazıyordu Rosa Luxemburg. Karl Liebknecht için "İşçi ve köylülerin Rusya'sı ile devrimci Almanya'nın kaderleri ayrılmaz bir şekilde birbirine bağlı"dı.

İmparatorluk sonrası Almanya'nın gelecekteki toplumsal yapısının belirlenmesi söz konusu olduğu için, bu

İSPANYA VE YUNANİSTAN'DA YAPILAN SEÇİMLERİN ÖĞRETTİKLERİ

İspanya seçimlerinde Felipe Gonzales'in İspanyol Sosyalist İşçi Partisi büyük başarı kazandı. Buna karşılık İspanyol Komünist Partisi önemli ölçüde geriledi. O İspanyol Komünist Partisi ki, Franko faşizmine karşı yürütülen anti-faşist mücadelenin önderliğini yapmış ve İspanyol halkının Franko'dan kurtulmasında tayin edici rol oynamıştı. Nasıl oldu da kısa bir süre içinde İKP etkinliğini bir hayli yitirdi. İşçilerin, emekçilerin cacibe merkez olmaktan iyice uzaklaştı?

Yazımızın boyutu bu konuyu uzun uzun irdelememize

imkan vermiyor. Alman dergisi "der Spiegel" bu sonucu vezir bir şekilde özetledi: "İKP ile İSİP arasında hiçbir fark kalmadığını gören bir milyon üzerindeki seçmen, İKP'yi terk edip iktidara daha yakın gördükleri İSİP'ni tercih ettiler!" İşte Carillo'nun başını çektiği anti-Sovyetizm ve buradan kaynaklanan anti-komünizmin verdiği acıklı ve o ölçüde ibret verici sonuç!

İKP'nin politikasının yanlışlığına en iyi cevabı, yine bir Akdeniz ülkesi olan Yunanistan'da yapılan mahalli seçimlerde Yunanistan Komünist Partisi'nin elde ettiği parlak

başarı verdi. Papandreu'nun PASOK'unun büyük popülaritesine rağmen YKP, seçimlerde % 20'yi aşan yüksek oy oranı sağladı. Bu arada 7 yerde de % 50'yi aşarak, daha ilk turda seçimleri kazandı. İkinci turda ise YKP'nin başarısı çok daha çarpıcı oldu. En yüksek oyu alan iki adaydan birisi oldukları yerlerde ikinci tur seçimlerine katılan YKP adayları 36 merkezde daha belediye başkanlığını kazandılar. Hem de bunların bir bölümünü PASOK'un adayına karşı kazanmak başarısını gösterdiler. Büyük merkezlerde, Atina'da, Pire'de, Selanik'te PASOK'un adaylarının seçilebilmeleri ise ikinci turda YKP'nin oy desteğini bu adaylara seferber etmesiyle mümkün oldu!

İki Akdeniz ülkesi, yakın geçmişte faşizm altında kalmış iki ülke, iki komünist partisi, iki seçim ve iki taban tabana zıt sonuç! Bu olaydan çıkarılacak günlük ders gün gibi ortada. Partilerden biri, İKP proletarya enternasyonalizmiyle asla bağdaşmayan bir politika izliyor, dünya devrimci sürecinin motor gücü Sovyetler Birliği'ne dil uzatıyor, onun öncüsü SBKP'ye sövüyor ve böylece anti-komünizm botağna saplanıyor. Sonuçta köklü bir enternasyonalizm geleneği olan, iç savaş sırasında enternasyonalist tугaylar somutuyla, enternasyonal dayanışmanın en sıcak örneklerinden birini yaşayan İspanya işçi sınıfının avuç dolusu kıymetli dövize değer doğru dürüst bir hizmet sunmaktadırlar. Bu tür bankaların bütün yaptıkları, büyük havalar atarak borçlu ülkeye gidip bir iki gün içinde işi bağlamaktır. Hesap kitap işini giderken uçağa yaparlar.

leri arasında Türkiye de var. İşlerine baktığı daha başka ülkelerden bazıları şunlar: Gabon, Costa Rica, Sri Lanka, Senegal, Panama, Jamaica, Gana, Kamerun, vs...

Bu yatırım bankalarının yaptıkları işin altında "hava civa" olduğu apaçık ortada. Borç kamburu altında ezilen yoksul ülkelerin sırtından bir de onlar vurgun vuruyorlar. Bir Dünya Bankası yetkilisinin söylediğine göre bu kuruluşlar "Borçlu ülkelerin onlara ödedikleri avuç dolusu kıymetli dövize değer doğru dürüst bir hizmet sunmaktadırlar. Bu tür bankaların bütün yaptıkları, büyük havalar atarak borçlu ülkeye gidip bir iki gün içinde işi bağlamaktır. Hesap kitap işini giderken uçağa yaparlar."

"Yatırım bankaları" bu tür suçlamalara pek aldırmıyorlar. Yaptıkları işin gerçeği bir "hizmet" olduğunu söylüyorlar. Yukarıda sözü edilen üçlü "konsorsiyum", örnek olarak, beş yıldır işlerine baktığı Türkiye'yi gösteriyor. Türkiye'nin, kendilerinin sundukları bu tür hizmetler sayesinde ekonomisini düze çıkardığını ileri sürüyor!

Türkiye'nin ekonomisinin neme "düze" çıktığı ve bunun neye mal olduğu ortada olduğuna göre, bu tür uluslararası "yatırım bankaları"nın da neme "düze" çıktıkları örnekten belli!

Yoksul Ülkelerin Yığılan Borçları
Uluslararası Bankalara Yeni "İş Alanları" Açıyor

ÇAKAL TAKIMI

Yoksul ülkelerin gittikçe artan ve altından kalkılmaz boyutlara varan dış borçlanmalarının, uluslararası planda iş gören kapitalist finans kuruluşlarına yeni yeni kazanç yolları açtığını anlaşıyor. Çoğu "yatırım bankası" diye bilinen bu kuruluşlar, yığılan borçlarını nasıl ödeyeceklerini bilemeyen ve iflas eşliğine gelen yoksul ülkelerin kapılarını aşındırıp onlara "borç erteleme" ya da "yeni mali kaynaklar bulma" konusunda bilgi, ilişki ve "beceri" satıyorlar!

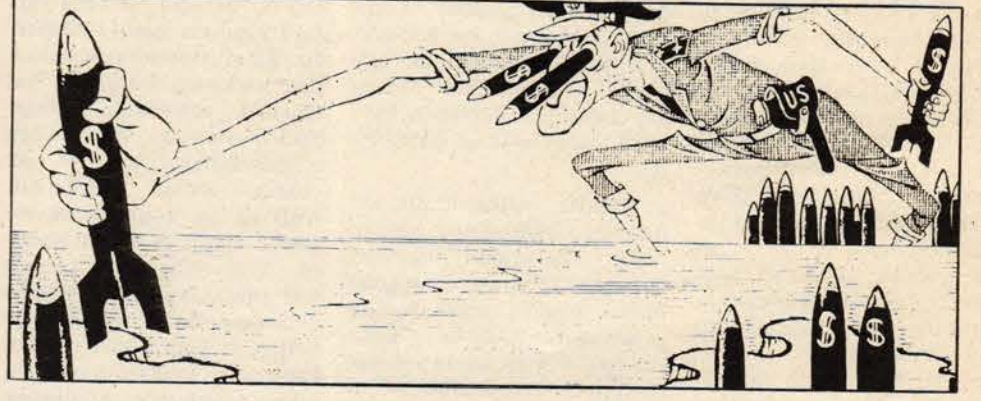
İş öylesine kârlı ki, ve öylesine hiç bir risk taşımıyor ki, bu işi yapan çeşitli kuruluşlar arasında rekabet ve çekişme de çoktan almış yurumış. Londra'da bir banker durumu şöyle açıklıyor: "Gelişimimizi arttırmanın bir yolu budur. Yatırım bankaları zaten böyle çalışır: biz kafamızı kullanarak para kazanırız... Şimdilerde herkes bu alana girmeye çalışıyor. İşler çok açıldı, bir sürü banka peşinde."

Bir yoksul ülkenin borçlarının ertelenmesini sağlayıp düzene koyma işinden, hiç bir sermaye yatırıma gerek duymaksızın, 2 milyon dolara kadar para kazandığı söyleniyor!

Bu alanda başı çeken ve şimdiye kadar en büyük vurgunu vuran kuruluş, üç şirketten oluşuyor: New York'tan "Lehman Brothers Kuhn Loeb", Londra'dan "S.G. Warburg" ve Paris'ten "Maison Lazard". Bir düzineyi aşan müşteri-

Avrupa'da Nükleer Başlıklı Füze ve Genel Silahsızlanma Sorunu

Reagan Ve Karşısındakiler

Genel olarak silahsızlanma ve özel olarak Avrupa'da nükleer başlıklı füzeleerin karşılıklı indirimi konusunda Sovyetler Birliği ve Sosyalist Sistemin kararlı tutumu ve ardarda getirdiği yapıcı öneriler ABD Reagan yönetimini karıştırdı. ABD'nin genel savaş politikasının baş uzmanlarından ve Cenevre'deki nükleer silahsızlanma görüşmeleri sorumlusu Rostow bazı yardımcılarıyla birlikte Reagan tarafından istifaya zorlandı. Ötedenberi Sovyetler'e ve tüm dünyada ilerici-barışçı harekete karşı sertlik tarafı "şahinler" in başını çeken, tutuculuğuyla ünlü Rostow, Cenevre görüşmelerini bir sonuca vardiirilmek için Sovyet önerilerini ciddiye almak gereğini duymuştu. İstifasından sonra verdiği demeçte, "Cenevre görüşmelerini baltalamak ve mutlaka sonuçsuz kalmasını sağlamak" isteyen çevrelerin baskısından söz etti.

Bilindiği gibi, Cenevre görüşmeleri olumlu bir sonuca vardiirmediği takdirde Avrupa'da bu yıl sonunda ABD Pershing II ve Cruise nükleer başlıklı füzeleerinin yerleştirilmesi bir oldu bitilecekti. Bu konuda alınmış NATO kararı var. Sovyetler Birliği ve diğer Varşova Paktı üyesi ülkeler, ABD füzeleerinin Avrupa'da yerleştirilmesi halinde bunları dengeleyecek yeni Sovyet füzeleerinin gündeme gelmesinin kaçınılmaz olduğunu, bunun da nükleer silahlanmayı büsbütün tımandırarak savaş tehlikesini arttıracağını haklı olarak ileri sürüyorlar ve Avrupa'da ABD füzeleerine karşı çıkıyorlar. Bunun yerine, iki tarafın Avrupa'daki nükleer güçlerinde karşılıklı indirimi yapılmasını öneriyorlar.

Bu bakımdan, ABD Silahsızlanma ve Silahları Kontrol Dairesi Başkanı Rostow'un tam bu sırada

görevden alınması önemli bir gelişme. Rostow'un kişiliği ve geçmişi, istifaya zorlanmasının ardında daha başka neler yattığı, v.b. hep bir yana, bu olay, gerek NATO içinde, gerekse ABD'de sözümona Sovyetleri "Dize getirmek" için nükleer bir savaşı başlatmayı dahi göze alan aşırı gerici, barış düşmanı çevrelerle, savaş tehlikesini hiç değilse azaltmak için makul yolların denenmesini isteyen, barıştan yana tercihleri ağır basan çevreler arasındaki çelişkiyi yeniden su yüzüne çıkarttı.

Birinciler, bir avuç azınlık: En gerici Beyaz Saray-Pentagon militarist kligi ve silah tekelleri ile aklını komünizm ve "Sovyet tehdidi" ile bozmuş NATO savaş stratejisi uzmanları.

İkinciler ise ezici çoğunluğu oluşturuyor: NATO ittifakı içinde mesela Federal Almanya gibi barışın hayati önemini kavrayan ülkelerin politikacıları ve hükümetleri ile bütün Avrupa'da çığ gibi büyüyen, kitleleri saran barış hareketi; ABD içinde ise, ekonomide durgunluk, işsizlik ve sosyal haklarda gerileme bahasına durmadan artan anlamsız savaş harcamalarının yükünden bunalan ve yerel barış hareketine aktif bir ilgi duymaya başlayan geniş emekçi kitleler; ekonomik ve sosyal hayatta çürümeden tedirgin olmaya başlayan, yükselen barış hareketinden de etkilenen nüfuzlu Kilise çevreleri; Reagan'ın batak ekonomisi politikasının ve nerde duracağını kimsenin bilemediği savaş yatırımlarının yol açtığı rekor bütçe açıklarından gözü yılan ve kitleler karşısında politik geleceklelerini düşünmeye başlayan (sayıları da gün geçtikçe artan) her iki Partiden Temsilciler Meclisi ve Senato üyeleri; nihayet, Reagan yönetiminin kendi içinde ve yakın çevresinde hem ekonomik

hem de geleceğe yönelik politik nedenlerle bütün bu tepkiyi dikkate alma gereğini duyan kimi unsurlar. (Bu unsurlardan bazıları son zamanlarda bir bir istifalarını verip yönetimle ilişkilerini kesmeye başladılar bile. Bazılarına Reagan tasfiye ediyor. Bazıları ise, tedirgin ve huzursuz. Şimdilik yerlerinde sayıyorlar.)

Ronald Reagan ve Cumhuriyetçi Partinin en katı tutucu çekirdeği, Savunma Bakanı Weinberger'in silah tekelleriyle bütünleşmiş Pentagon takımı, bütün bunlara akıldanelik eden, hem de onlar adına "kamuyu" oluşturmaya çalışan "Bilimsel Vakıf"ların barış düşmanı, gerici anti-komünizm uzmanları, ve NATO merkezinde Genel Sekreter Luns gibi "tarihi misyon" sahibi azınlardan oluşan bu ufalcık azınlık, nerdeyse bütün dünyayı karşılarına almış durumdadır. Çünkü bütün dünya barış istiyor. Bütün dünya halkları nükleer savaş tehlikesinin bir an önce önünün alınmasını istiyor ve savaş tehdidi altında aşırı silahlanmanın ekonomik, sosyal, moral ve politik yükünü sırtlarından atmamak istiyor. Ve giderek artan sayıda bütün dünya hükümetleri barışı korumak, silahlanmayı durdurmak, silahsızlanma sürecinde somut ilerlemeler kaydetmek için çaba harcamanın hayati önemini kavlıyor. Reagan'ın başını çektiği azınlık kligi ise, silah tekelleri ve kaderlerini onların kasalarında biriken paralarla bağlanmış bir avuç politikacı, bürokrat ve CIA uzmanı, "düşünür"den gayri herkesi karşıya alma bahasına, sonunda savaşı kaçınılmaz kılacak, bütün dünyaya felaket getirecek yoldan dönmemekte inat ediyorlar.

Daha ne kadar edecekler?

Yaşayacağız ve göreceğiz!

UNESCO GENEL BAŞKANI

"Dünyada Açlık Artıyor"

belirtildiğine göre dünyada bazı ülkelerin insanları başka ülkelerdekinden 20 kat daha fazla gelire sahipler ve ortalama 20 yıl daha uzun yaşıyorlar. Yoksul ülkelerde 100 milyon insan okuma yazmadan yoksun. Yüzlerce milyon insan aç acına ve kirli, mikrop su içerek yaşıyor.

Ahmadu Mahtar M'Bow, bu eşitsizliklerin zamanla azalacağı yerde zenginler yok-sullar arasındaki uçurumun gittikçe derinleştiğine de işaret etti ve ayrıca, bütün bunlara rağmen dünyada silahlanmaya ve savaş harcamalarına milyarlarca dolar para harcamasının doğurduğu büyük çelişkiyi vurguladı.

UNESCO Genel Başkanı, bu gerçekler göz önünde tutulduğunda, soyut olarak ele alınan "insan hakları" kavramının fazla bir anlam ifade etmediğini bu kavramın dünya-

da artan eşitsizlikler çerçevesinde yeni bir anlayışla zenginleştirilmesi, tek tek kişilerin insan haklarının yanı sıra toplu olarak halkların da hakları olduğunun kabul edilmesi gerektiğini belirtti.

Konuşmasında ırkçılığı ve ırk ayrımcılığını da şiddetle kınayan UNESCO Genel Başkanı bütün dünyayı Güney Afrika Cumhuriyetinde ırkçı beyaz azınlık hükümetinin gerek Güney Afrika'da, gerekse ona bağlı Namibia'da çoğunlukta yerli halklara yönelik insanlık dışı uygulamalardan bilgilendirme ve bu konuda tavır almaya çağırdı.

UNESCO, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün Eğitim, Bilim ve Kültür koludur ve bu alanlarda dünya çapında faaliyet göstermektedir.

Üçüncü dünyada her yıl 17 milyon çocuk eksik beslenme nedeniyle ölüyor.

UNESCO'nun önümüzdeki on yıllık faaliyet programını hazırlamak için geçen ay Paris'te düzenlenen ve on beş gün süren toplantısının açış konuşmasında Genel Başkan Ahmadu Mahtar M'Bow, dünya durumunu gözden geçirirken, artan eşitsizliklere dikkati çekti. UNESCO faaliyetleri teşlak programında

Orta Doğu Haberleri

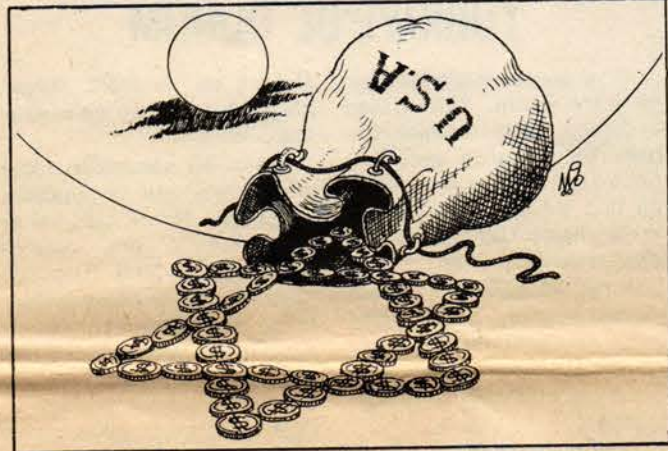
SADDAM REJİMİ İFLASIN EŞİĞİNDE

Suriye'de yayınlanan 17. 12. 1982 tarihli EL SAVRA Gazetesinin bildirdiğine göre, ABD, Saddam yönetimine 210 milyon dolar kredi verdi. Aralık ayı içinde yapılan bu Amerikan yardımı yönetimin devamını amaçlıyor. Daha önceki aylarda ise İngiltere 500 milyon dolar kredi açmıştı. Bu rakamlar da gösteriyor ki, Irak'taki gerici rejimin İran'a karşı başlattığı savaşın sonucunda ekonomisi tam bir iflasın eşiğine gelmiştir.

Öte yandan, Irak Komünist Partisi'nin de içinde etkin bir şekilde yer aldığı Ulusal Demokratik Cephenin Irak'ın kurtarılmış bölgelerinde yürüttüğü mücadele başarı ile sürüyor. Geçtiğimiz yılın son aylarında Cephenin silahlı güçleri, halen Saddam kuvvetlerinin yönetimi altında bulunan Süleymaniye ve Musul'daki askeri merkezlere baskınlar düzenleyerek büyük maddi zarar verdirdiler. Yapılan açıklamada "eylemin başarılı geçtiği ve amaca ulaşıldığı" belirtildi.

SUDAN'DA NUMEYRİ SALDIRIYOR

Geçen yılın Kasım ayı içinde Suriye'nin başkenti

Şam'da yayınlanan TEŞRİN Gazetesi, Pravda kaynaklı bir haberinde "Numeiri yönetiminin Sudan Komünist Partisi üyesi iki kişiyi idam ettirdiğini" bildirdi.

Camp Davit blokuna geçen Numeiri ve yönetiminin Sudan halk güçlerine yaptığı saldırılar 1982 yılının son aylarında da artarak sürdü.

Nitekim, El Savra Gazetesinin 8.12.1982 tarihli sayısında "üç öğrenci daha yönetim tarafından katledildi" deniyordu. Bunun üzerine Sudan halkı baskınları protesto mitinglerini başlattı. Gösterilerin bütün Sudan gençliğini sarması karşısında telaşa kapılan Numeiri yönetimi önce Kahire Üniversitesi'nin Harum ve İslam Bilimleri Bölümünü, daha sonra başkent yakınlarındaki bütün okulları kapattı.

Sudan'da rejimi protesto eden gösteriler ülkenin çeşitli bölgelerine de sıçrayarak halen devam ediyor.

ARAP YAZARLAR BİRLİĞİ TOPLANDI

Arap Yazarlar Birliği olan toplantısını Suriye'nin başkenti Şam'da 15.12.1982 günü yaptı. Filistinin Kurtuluşu İçin Demokratik Cephenin Başkanı Naif Havatme, toplantıda yaptığı konuşmada, "Filistinlilerin adına hiç kimse konuşmaya hakkı yoktur ve Mübarek yönetimi ile hiçbir ilişki kurmayacağız" dedi. Yazarlar Birliği, İsrail'in Lübnan'ı ilhakını sert bir dille kınadı ve Reagan'ın "Barış Planını" reddettiğini açıkladı.

ÜRDÜN'DE KRAL HÜSEYİN'E TEPKİLER

Ürdün'deki partiler ve ulusal güçler, yaptıkları bir kamu oyu açıklaması ile hükümetin icraatlarını protesto ettiler.

Teşrin gazetesinde yayınlanan bir habere göre "Ürdün ekonomisinin uluslararası tekelin güdümünde geliştirildiğine" dikkati çeken partiler ve demokratik örgütler, "hükümetin bu güne kadar uyguladığı ekonomik politikanın, Ürdün işçi sınıfı hareketini baltalamayı amaçladığını ve böylesi bir politikaya birlikte karşı çıkacaklarını" açıkladılar.

Son günlerde, Amman'da bulunan Beşir Hastanesini doğrudan doğruya batıların yönetimine veren hükümet, bu icraatı ile 514 hemşirenin işsiz kalmasına ve 250 işçinin de işten atılmasına neden olmuştur.

ABD-UMMAN ORTAK ASKERİ MANEVRASI PROTESTO EDİLDİ

Irak Komünist Partisi'nin yayın organı "Irak Mektubu" Gazetesinin bildirdiğine göre, IKP ve Arap Ulusal Kurtuluş Hareketleri Ummman'da yapılan ABD Çevik Kuvvetleri ile Ummman ortak manevrasını protesto ettiler.

Açıklamada, "5000 Amerikan Çevik Kuvvet askerinin katıldığı bu manevranın, Ummman devrimci hareketine yönelik olduğu ve özellikle Ummman'ı emperyalizmin ileri ka-

MÜSLÜMAN KARDEŞLERİN YIKICI EYLEMLERİ SÜRÜYOR

25.12.1982 tarihli Teşrin gazetesinin bildirdiğine göre, "Müslüman Kardeşler'in eylemleri Cezayir'e kadar vardı. Şiddete dayalı eylem yöntemlerini kendilerine çıkar yol olarak seçen Müslüman Kardeşler örgütüne bağlı hücreler Cezayir'de de açığa çıkartıldı. Başkentte yapılan açıklamada "Halkımız ilerici hareketlerin karşısında duran bu eli kanlı terörcü kafaların hakkından gelecektir" denildi.

14 FİLİSTİNLİ ESİR HAYFA TUTUKEVİNDE CAN VERDİ

Amman basını, işgal altındaki Filistin topraklarında bulunan Hayfa tutukevinde işkence sonucunda 14 Filistinli esirin öldüğünü belirtti. Aynı gazeteler Lübnan'da gene soruşturma sırasında işkence edilerek öldürülen çok sayıda gerillanın cesedinin görüldüğünü yazdılar.

LÜBNAN'DA 5000 KİŞİ YÜRÜYÜŞ YAPTI

Güney Lübnan'lı 5000 kişi 17 Ocak 1983 günü Majdel Silm'de, İsrail tarafından Ansar toplama kampında esir tutulan Lübnan'lı ve Filistinli yurtseverlerin hemen serbest bırakılmaları için bir yürüyüş yaptı. Göstericiler arasında çok sayıda, toplama kamplarında esir tutulan yurtseverlerin yakınları bulunuyordu.

Bilindiği gibi Sovyetler Birliği'nin kurmakta olduğu Sibirya-Avrupa gaz boru hattının inşaatına Avrupa ülkelerinin katkısı sorunu Reagan yönetimi ile Avrupa'daki müttefikleri arasında mevcut gerginlikleri gözle görülürcesine arttırmıştı. Gerginliğin giderek ileri boyutlara varması ve daha başka bazı olgular Reagan yönetiminin Sovyet projesiyle işbirliği yapan

Federal Alman burjuvazisi'nin bazı kesimleri durumu olduğu gibi görüyor: "Gaz hattı konusundaki sürtüşme Washington ile Avrupa'nın ekonomik açıdan en güçlü dört devleti arasındaki ilişkilerde derin çatlamalara neden oldu. Çelik ve tarımsal ürünler sevkياتındaki ayrılıklar AET'yi ABD'den uzaklaştırdı. Ayrıca Washington'un para ve bütçe politikası tüm Batı Avrupa için olumsuz sonuçlar doğurdu." (Handelsblatt-Ticaret Dergisi, 11 Ağustos)

Gerçekten de Federal Alman sermayesinde uzun süredir hiç bu kadar tatsız bir hava esmemişti. Görünüşte bunun nedeni Sibirya-Batı Avrupa boru hattı yapımında kullanılacak tabi gaz aletlerine ABD'nin koyduğu teknolojik ambargo. ABD Hükümetinin Amerikan şirketlerini ticaret ambargosuna zorlaması AET'li kapitalistleri rahatsız etmiyor. Onları asıl kızdıran bu ambargodan amerikan firmalarının fazla ekilenmeyecek, amerikan çiftçilerinin rahatça Sovyetler Birliği'ne buğday sevkياتı yaparken, neredeyse sadece AET'li işverenlerin "komünizme karşı hür dünyanın zorunlu kurbanları" olmaları.

AET firmaları haklı olarak 5 milyar Alman Markı değerindeki bir türbin ve kompresör için seslerini yükseltiyorlar.

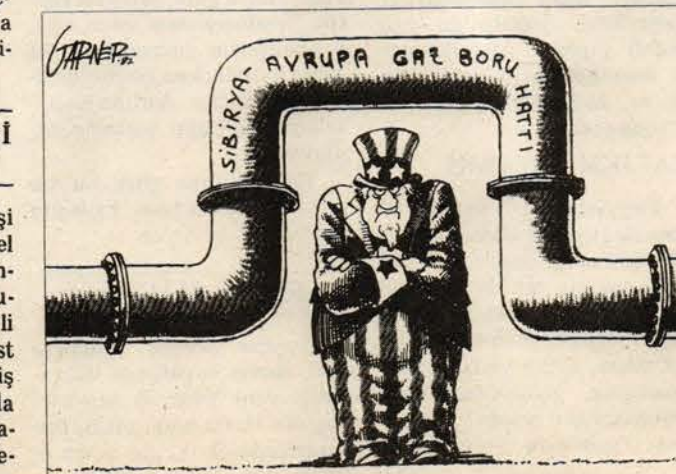
AET KAPİTALİSTLERİNİN "DAYANIŞMA" GÖSTERMELERİ İÇİN ZORLU BİR DENİY

Washington gerçekten meydan okuyan bir tavırla AET'yi hiç kaale almıyor. Bir zamanlar Amerikan lisansları alan ve gerekli ödemeleri yapan AET'nin ulusal şirketleri, şimdi birden ABD hükümetinin isteği ile Sovyetler Birliği'ne mal satamama durumu ile karşı karşıya, nedeni de bu malların imalinde o Amerikan lisans ya da patentlerinin lazım olması. Reagan'a en bağlı Alman kapitalistleri için bile bu bardağı taşıran son damla oldu. Şimdi bunlar, Amerikalılar hiç yanaşmazken, bu karlı işten neden özellikle kendilerinin vazgeçmeleri gerektiğini, kendi kendilerine soruyorlar.

Ve bir de ABD çelik tekelinin isteği! AET, ABD'ye sevkياتını gönüllü olarak sınırlamalı imiş, aksi takdirde Birleşik Devletler kendini çelik ithalatındaki gümrük vergilerini % 8 ile % 40 yükseltmeye mecbur hissedecektir.

Gerçekten AET kapitalistlerinin ABD'li dostları ile "dayanışma"sı zorlu bir deneyden geçiyor. Her ne kadar büyük denizin öte tarafındaki dostlara anlayış gösteriliyorsa da — neticede zaten başka türlü davranamazlar — Avrupa'lı çelik kapitalistleri ve boru hattı teçhizatçıları Amerikan taleplerinin herhangi birine değil de, kendilerine, AET tekeline yönelmesine son derece içeriyorlar.

Burada AET kapitalistlerini kızgınlıkları ile başbaşa bırakalım ve emperyalizm için bu rekabet mücadelesindeki keskinleşmeyi, onun nedenlerini inceleyelim.

ABD İLE AVRUPALI MÜTTEFİKLERİ ARASINDAKİ GERİLİM ŞİDDETLENİYOR

AET-ABD İLİŞKİLERİ

Avrupalı şirketlere geçen yıl uygulamaya başladığı ekonomik ambargonun sonunda kaldırılmasına neden oldu. Alman Komünist Partisi'nin merkez organı "Unsere Zeit" gazetesinden aktardığımız aşağıdaki yazı bu konuda ABD ile AET ilişkileri arasındaki çekişmenin ardında yatan gerçekleri irdeliyor. Yazı, ambargonun kaldırılmasından önce yayınlanmıştır.

LİDER GÜÇ ESAS RAKİPLERİ KARŞISINDA GERİLİYOR

Yetmişli yıllar uluslararası güç dengesinin emperyalizmin aleyhine değiştiği bir dönem oldu. Seksenli yıllarda bu yüzden emperyalizmin baş hedefi kaybolan tarihi insiyatifini yeniden ele geçirmekti. Bu yolda aşırı silahlanmayı sadece askeri olarak değil, sosyalizmi ekonomik yönden zayıflatmak için de bir araç olarak kullanıyor.

Ancak yetmişli yıllar sadece genel planda emperyalizmin kayıplarına yol açmadı, aynı zamanda emperyalist kampta lider güç olan ABD'nin esas rakipleri AET ve Japonya karşısında gerilemesini de beraberinde getirdi. ABD'nin sınırsız güçlü konumu yerine bugün tabloyu üç güç merkezi — ABD, AET ve Japonya — kaplıyor. Sayılarla söylersek: ABD'nin ekonomik verimi 1957'de AET ülkelerinin veya Japonya'nın hemen hemen sekiz katı kadardı. 1981'de AET'nin ekonomik gücü ABD'nin % 90'ına, Japonya'nın % 40'ına tekabül ediyor. AET ve Japonya epey yol katetti. Şimdi her ikisi birden toplam olarak ekonomide ABD'den daha güçlü.

Mesela ABD'nin lider durumunu kaybettiği bazı sektörler şöyle: Takım tezgahları, otomobil, çelik, sentetik lif, kimya endüstrisi. AET ve Japonya dünya ve bizzat Amerikan pazarındaki birçok alanda ciddi, kimi yerde daha güçlü bir rakip durumuna geldi. Yalnız bu ekonomik güç kaymaları tamamen "geleneksel" alanlarda gerçekleşti. Bu önemli.

BELİRLEYİCİ EKONOMİ KOLLARINDA ABD BÜYÜK FARKLA ÖNDE

ABD'nin emperyalist esas rakipleri karşısında nispi zayıflayışına rağmen, Amerikan ekonomisinin bir çöküş öncesinde olduğunu söylemek bir hatırdır. Bir kere mutlak değer olarak ABD hâlâ dünyanın ekonomik olarak en güçlü ülkesidir. İkincisi, Amerikan ekonomisinin yapısını incelemek gerek. Özellikle gelişkin kapitalist ülkelerin sanayi geleceğini belirleyen ekonomi kollarında ABD eskiden olduğu gibi rakiplerinden muazzam ölçülerde önde. Bilgisayar kontrollü makinelerde ve üretim komplekslerinde, bilgisayar ve bilgi sistemlerinde, tüm mikroelektronik ve elektronik bilgi işlemlerinde (EDV) öncü durumunda. Rakipsiz olarak hava ve uzay trafiğini elinde tutmakta, nükleer enerji üretiminde dünyada lider durumunda ve gene hava ve su temizleyen donanım üretiminde en önde gitmektedir. Rakipleri ile arasındaki mesafenin ölçülemiyecek kadar büyük olduğu askeri teknolojiden söz etmeye bile gerek yok.

ABD'nin rakipleri ile arasındaki bu spesifik fark, ülkenin muazzam üretim potansiyeli, bilimsel ve teknik ilerlemenin daha etraflı ve verimli kullanımını sağlayan dev ve birleşik (ulusal devletlere ayrılmış AET'ye göre) bir pazarın varlığı ile yakından bağlantılı. Sadece sinai araştırma ve

geliştirmeye harcanan para, Japonya, F.Almanya, İngiltere ve Fransa'nın toplam harcamalarından % 20 fazla.

ABD'nin diğer önemli avantajları, enerji ve hammadde sektöründedir. Özellikle dünya çapında enerji ve hammadde sorun olduğu müddetçe, ABD'nin kendi üretimi rekabet kavgasında ona ek bir ağırlık veriyor.

ABD ekonomisi genel tablosu ile hiç şüphesiz sekstenli yıllarda da AET ve Japonya karşısında lider konumunu koruyacak. ABD azalan payına rağmen, gene eskisi gibi dünya sanayi üretimine hakim.

Biz yeniden ABD ile rakipleri, özellikle de AET devletleri ile arasındaki ilişkilere dönelim.

SİLAHLANMA POLİTİKASI SADECE SSCB'YE YÖNELİK DEĞİL

Şüphesiz ki ABD bugün esas rakibi AET karşısında yetmişli yıllarda kaybettiği politik ve ekonomik mevzileri yeniden kazanma çabasında. Anti-emperyalist güçler karşısında kaybettiği mevzileri içine sindiremediği gibi, emperyalizm içindeki liderliğinin durumundan da memnun değil. Veya ABD'nin en gerici çevrelerinin anlayışı şöyle: Birleşik Devletler "hür dünyanın liderliğini" yeniden üstlenmelidir. Çünkü diğer müttefikler, sosyalist kampla karşı global çıkarlara yeniden sıkıca sarılmak için yeterince güvenilir değiller.

Bu somut olarak iki şeyi ifade eder.

1- ABD'nin silahlanması sadece Sovyetler Birliği'ne yönelik değildir. ABD Avrupa'lı NATO ülkelerine daha fazla silahlanmaları için yaptığı baskı ile aynı zamanda bu ülkeleri yeniden kendi hükmü altına sokmayı amaçlıyor. Askeri faktörü baş köşeye oturtan global strateji, doğrudan ABD'nin emperyalist devletler arasındaki lider konumunu, yani onun askeri üstünlüğünü güçlendiriyor.

Avrupa devletleri kendilerini Amerikan stratejisine uydurdukları, sınırlı askeri güçleri ve daha hassas olan coğrafi konumları nedeniyle giderek kendiliğinden daha fazla Amerikan hegemonyasına sürükleniyorlar. Bu durum ekonomide de aynen geçerli. Zira aşırı silahlanma yarışına katılanlar silahların büyük bölümünü ABD'den almak zorundalar. Böylece AET devletleri çelişkiye düşüyorlar. Çünkü son yıllarda elde ettikleri ekonomik mevzilerin ve barış içinde bir arada yaşama politikası ve yumuşama süreci sonucu doğan kendi politik hareket alanlarının kaybolduğunu görüyorlar.

Diğer yandan AET sermayesi için ABD'nin askeri gücü gerekli koruyucu bir kalkan. Bunun altında dünyadaki çıkarlarını, karını koruyabiliyor. AET tekelci burjuvazisi gayet iyi biliyor ki, yabancı sömürü alanlarının — Orta Doğu, Güney Afrika, Latin Amerika, vb. — askeri olarak garanti altında olması karlı sermaye ihracı için şarttır. Ve Amerikan silahının ne zaman ve ne kadar

tek olan etkenleri bertaraf etmede kullanıldığını dolayın inmiş çıkışlarından gayet hassas olarak izlemek mümkün. Amerikan sermayesine sıkı sıkıya bağlı Federal Alman sermayesi için işte bu ikinci nokta belirleyici. Federal Alman tekelileri ve Bonn hükümeti ABD emperyalizminin silahlanma planlarını her ne kadar burada son söz söylememiş ve barış hareketi sahip olduğu gücü henüz tam anlamıyla gösterememiş bile olsa, en yüksek sesle selamladılar.

2- Teknoloji ambargosu ile görünen o ki, saldırı sadece Sovyetler Birliği'ne değil, aynı zamanda AET'nin ekonomik ve siyasi olarak zayıflatılmasına yönelik. AET'nin ABD'ye nazaran gerçekten düşük olan kendi enerji ve hammadde üretimi ve buradan doğan rekabetteki dezavantaja daha önce değinilmişti. AET tekniğinin Sovyet enerjisi ile değiş tokuşu ABD'nin hegemonyacı anlayışına uymuyor, nedeni de AET'nin ticarete güvenirliliği kabul edilen Sovyetler Birliği'nden alınacak enerji ve hammadde ile bu ihtiyaçlarını daha garantili bir şekilde karşılayacağı ve bu alandaki ABD avantajlarının azalmaya yüz tutacağı. Ayrıca AET'nin, sadece ABD'nin AET'ye yaptığı taşkırmı sevkياتıyla sınırlı kalmayacak şekilde, Amerikan enerji ve hammaddesinden bağımlılığı da azalacaktır.

ABD çelik sermayesinin AET'den yapılan çelik ithalinin güçleştirilmesi yolundaki talepleri, her ne kadar Amerika'nın hegemonyacı hücumu tarafından kolaylaştı ise de, çok aktüel bir olay değil. Kapitalist dünya ticaretinde geri kalmış endüstri dallarında pazar endişeleri ile koruma gümrükleri konması talepleri yeni bir olgu değil — ABD çelik kapasitesi şu anda sadece % 48 yüklü durumda — ve bunlar sadece ABD'de uygulanmıyor, böyle sorunlar çıkan her ülke aynı şeyi yapıyor.

Bu arada muhakkak ki ABD tekelilerinin AET içerisindeki ve AET'ye rağmen dayattıkları hegemonyacı talepler ve bunları dile getirmekteki açıklik AET'li çelik tekelilerini kıskırtmış olmalı, zaten kendileri de açık davranıyor. İngiltere — ki normalde en teslimiyetçi Amerikan kölesidir — bu talepleri şiddetle reddediyor. Hatta Fransa açıkça teknoloji ambargosuna karşı çıkıyor, Sovyetler'e mal sevkياتında bulunan firmaları mali garanti altına alıyor. Bu nedenle, "Federal hükümet güçsüzdür, Amerika ne derse tutmak zorundadır" şeklinde görüşler yayılıyor. Federal hükümet Reagan'ın atom roketleri silahlanma programını onaylarken tüm tekelci sermayenin kendisini alkışlayacağından emindi, sadece (!) halktan itiraz geleceğini biliyordu. Şimdi ise ikili bir durum var. Teknoloji ambargosu ve çelik anlaşmazlığında sadece halkı arkasında bulmakla kalmıyor, eğer bu sefer de ABD taleplerine boyun eğerse önce bizzat kendi karını düşünen sermayenin de büyük bölümünü karşısında bulacak.

İLTİCA HAKKI İÇİN SAVAŞ

● "Sığınma hakkına açık saldırı ekonomik sığınmacı kavramı altında gizleniyor."
● "Sığınma hakkı gibi demokratik kazanımların savunulması anti faşist mücadelenin bugünkü biçimidir."

"Ekonomik iltica" ya da "iltica hakkının kötüye kullanılması" gerekçeleriyle SPD-FDP koalisyon hükümeti döneminde başlayan ve gerici CDU/CSU-FDP koalisyon hükümeti döneminde daha da şiddetlenen iltica hakkının kısıtlanması, bu kısıtlamaların iltica talepleri açık siyasi nedenlere dayanan bazı DİSK ve TÖB-DER yöneticilerine kadar uzanmasıyla yeni boyutlar kazandı.

Konunun demokratik hakların korunması açısından giderek önem kazanan güncelliği nedeniyle, demokrat bir F. Alman papazının konuyla ilgili gazetemize yazdığı bir yazıyı aşağıda yayımlıyoruz.

F.Almanya'da ve dolayısıyla Batı Berlin'de iltica hakkının kısıtlanması belirli bir mantığa dayanıyor. Burada söz konusu olan şey, burjuva bir devletin politik ve ekonomik çıkarlarında ortaya çıkan çelişkidir. İlerici güçler bir zamanlar sığınma hakkının anayasaya girmesi için mücadele etmişlerdi. Alman faşizmi döneminde başka ülkelere göç etmek zorunda kalanların tecrübeleri, bu hakkın anayasaya girmesinde yardımcı olmuştu. Fakat şunu da asla unutmamak gerekir ki, tutucu ve bilhassa sağ milliyetçi-gerici çevreler, anti-faşist sığınmacılara baştan beri tam bir hain muamelesi yaptılar. Nitekim Adenauer'in parti muhaliflerinden Brandt'ı uzun zaman çok tesirli bir demagojiyle aşağılaması unutulmaz olaylardan sadece birisidir.

Buna rağmen genel olarak sığınma hakkına yapılan açık

saldırı, kapitalizmin bir önceki büyük krizinden beri (yani 1977'den beri) başladı. Bu saldırı yeni bir terim olan "ekonomik sığınmacı" kavramı altında gizlendi. Ve böylece sığınmacılar eski günah teke-si konumuna sokuldular. Yapısal işsizliğin kapitalist metropol ülkelerde bile başladığı ve bunun beraberinde getirdiği devletin finansman kaynaklarındaki şiddetlenen açığın ortaya çıktığı bir dönemde, sorun kolayca, yabancılar iş yerlerini alıyorlar ve sosyal bütçeye yük oluyorlar gerekçeleriyle, yabancıların üzerine atılmaya çalışılıyor. Sığınmacılar bu demagojinin, üretim süreciyle kaynaşma döneminde olan ya da çoktan kaynaşmış yabancı işçilerden daha önce kurbanı oluyorlar. Kapitalizmin periferisi (çevre ulusları) kabul edilen ülkelerinde, bu çatışma baskının şiddetlendirilmesiyle daha da keskinleşti. Uluslararası Para Fonu'ndaki (IMF) örgütlenmiş emperyalist güçler, bağımlı tutulan ülkelerdeki sömürülmesini devam ettirebilmek için, bu ülkelerdeki demokratik hakları daha da kısıtladılar. Bu nedenle otoriter ve faşist askeri diktatörlüklerin sayısında hızlı bir artış oldu ve buna paralel olarak da demokratik mücadelelerini artık ülkelerinde sürdüremeyen sığınmacıların sayısı da arttı.

Böyle bir analiz, F.Almanya gibi kapitalizmin merkezi bir ülkede iltica hakkı için mücadelede hayale kapılmayı engelliyor.

Yeni çıkan 1.8.1982 tarihli sığınma hakkını kısıtlayan kanun, bu yapıyı diğer idari hukuk sisteminden ayırarak özel bir hukuk haline getirdi. Şimdiye kadar İcra'nın her türlü kararları üç kademe mahkeme sistemi tarafından (İdari Mahkeme, Yüksek İdari Mahkeme ve Federal İdari Mahkeme. Yani Şehir, Eyalet ve F.Almanya'da eşit uy-

gulama sağlanması için) tek-rar gözden geçirilirken, Zirndorf'daki sığınma duruşmaları bakan Federal makamın kararına karşı şimdi sadece tek bir yetkili makam nezdinde itiraz imkanı var. (Bu durumda dahi, mahkeme şimdiye kadar bir heyet tarafından temsil edilirken, şimdi sadece bir hakim tarafından temsil ediliyor.) Yani açıkçası, sosyal bir grup olan sığınmacılar—faşist bir devlette olduğu gibi—özel bir hukuk sistemine tabi tutuluyorlar. Öte yandan idari hakimler bu uygulamaya karşı çıktılar. Elbette onların argümanları uygulamanın anti-demokratik özünü değin değil, sadece teknokratik yönüydü. Onların itirazına göre, bir sığınma dilekçesinin reddinden sonra alınan yurt dışına gönderme kararına karşı daima üç ayrı yetkili makam nezdinde itiraz edilebilir ve böylece yeni uygulama pratik olarak etkisiz kalabilmiştir.

Belki de bundan dolayı, sığınma hakkının kısıtlanmasına karşı çıkan demokratik güçler, mücadelelerini herşeyden önce sığınmacıların duruşma esnasında tecrit edilmelerine karşı yöneltmelidirler.

F.Almanya'da halen "toplama kampları"nın zalimliğinden sorumlu olanlar yaşıyor ve bu nedenle de yeni tecrit kamplarının oluşturulması mümkün oluyor. Demokratik hareketin zayıflığı apaçık gözler önünde duruyor. Demokratik hareketi güçlendirmek için, herkesi biraraya getirmek gerek; bunlar ya uluslararası dayanışma nedeniyle, ya da ahlaki veya diğer ideolojik sebeplerden dolayı, hatta sadece politik oportünistliklerinden dolayı bu mücadelede yer alsalar bile. Sığınma hakkı gibi demokratik kazanımların savunulması, anti-faşist mücadelenin bugünkü biçimidir.

Claus HEBLER

BAVYERA İLERİCİLERİNİN MÜNİH BİLDİRİSİ

- Faşizmin özü halk düşmanlığı, terörizm, özgürlüğün ve barışın yıkımıdır.
- İrkçi eğitim yerine barış eğitimi getirilmelidir.
- Faşist, neo-nazi örgütlerin derhal kapatılmasını istiyoruz.
- Barış içinde bir arada yaşama hakkı hem Almanlar, hem de yabancılar için en temel hak-tır. Bu uğurda mücadele en önemli ortak görevimizdir.

Münih kentinde protestan kilisesinin Herzog Wilhelm caddesindeki salo-

nunda, tüm sol güçlerin temsilcileriyle bir toplantı yapıldı. Alman faşistlerinin saldırılarını kınamak ve ortaya eylem koymak için yapılan toplantıya çok sayıda Türk örgütü de katıldı.

Toplantıya katılan Türk ve Alman örgütleri bir süre önce yayınlanan faşist Heidelberg bildirisine de yanıt veren bir bildiri yayınladılar. Bildiride özetle şöyle denildi: "Yabancı düşmanlığına karşı dostluk ve işbirliğiyle, toplantımızda tarihsel ve güncel önemli olan bir tavır alıyoruz. Burada Münih'te Alman Sosyalistleri ırkçı

ve halk düşmanı planlarıyla ortaya çıktılar. 1933'den sonra kanlı planlarını gerçekleştirdiler. Önce komünistleri, Yahudileri, yabancıları boy hedefi yaptılar. Sendikacıları ve demokratları da içine alan bu av, katliamlarla, savaşlarla sona erdi.

ÇALIŞMA HAKKI

Faşizmin özü o günden bu güne değişmedi. Halk düşmanlığı, terörizm, özgürlüğün, barışın yıkımı tek istekleridir. Kim yabancı arkadaşlarının ırkçı aşağılanmasına karşı çıkmazsa, artan yabancı düşmanlığına, yabancılar karşı saldırılara suç ortağı olur. Ayrıca, faşistlerin yaratmış etkisi (Devamı 7. sayfada)

CUNTA BAŞA GELDİĞİNDEN BERİ

Gurbetçinin Türkiye İzlenimleri

TÜRKİYE GÖZLEMLERİ

Türkiye'den Avrupa'ya yeni geldim. Orada iki yılı aşkın bir süredir Cunta yönetimi altında yaşayan halkın içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar, bu sıkıntılara karşı gösterdiği tepkiler ve sosyal-siyasal ortama ilişkin gözlemlerimi size sunuyorum.

Herşeyden önce kitleler derin bir ekonomik bunalım içindedir. En temel ihtiyaç maddelerindeki olağanüstü fiyat artışları bunun başlıca nedenidir. En basit bir örnekle açıklamak gerekirse, bir yıl evvel tonu 3 bin lira civarında olan linyit kömürü bu yıl 6500 liraya fırlamıştır. Bu, İstanbul gibi bir şehirde 4-5 ton kışlık kömür ihtiyacı olan her aile için 25-35 bin liralık bir yakacak masrafı demektir. Zaten aldığı ücret, maaş ya da emekli geliri boğazına ancak yeten insanlar, aylık gelirlerinin birkaç katını aşan bu yakacak masrafını karşılamakta ya çok sıkıntı çekiyorlar ya yarım yamalak karşılayabiliyorlar ya da hiç karşılayamıyorlar.

Bu pahalılık hemen hemen tüm ihtiyaç maddelerinde, ete, süte, yumurtada, yoğurta, yağ ve kuru sebzelerde ve giyim kuşamda kendini gösteriyor, halkı iyiden iyiye bunalıyor. O kadar ki, insanlar buna karşılık tepkilerini—çok az sayıda da olsa—kimi tehlikeleri göze alarak belirtmeye başlamışlardır. Meselâ İstanbul'da bir minibüste seyyar satıcı olduğunu söyleyen birisinin, hemen yanındaki koltukta üniformalı bir bekle oturmasına rağmen, "Bu paşalar zenginlerden yana", "Halka bu kadar eziyet edilmeye" vb. sözlerle öfkesini belirttiği ne ben şahsen tanık olmuşturdum.

3-4 ay önce "sağolsun paşalar" dediği söylenen bir iş-

çi, kendi işyerlerinin toplu sözleşmesi Yüksek Hakem Kurulundan çıkıp, kazanılmış sosyal ve ekonomik haklarından da azalmalar olduğunu gördüğünde, "Bu adamlar bizi mahvedecek, bu iş böyle yürümez" demeye başlamıştır.

Kendine ait bir tarlada pamuk ziraatı yapan bir köylü "Görüyorsun, şu cehennem gibi sıcak havada, toza çamura bulanmış halde ölesiye çalışıyoruz. Ama elimize ne geçecek? Hiç!" diyerek Cunta'nın köylüleri ezdiğini belirtiyordu.

Tanıdıklarım ve akrabalarım arasında, geçmişte kıt kanaat da olsa geçinebilen insanların, aylık alıyorsa ayın sonlarına, üç aylık emekli maaşı alıyorsa üç ayın sonlarına doğru büyük maddi sıkıntılar içine düştüğünü biliyorum.

Bu tepkiler çoğunlukla bire-bir konuşmalarda dile getiriliyor. Henüz münferit ve az sayıda durumlarda tepkiler tüm tehlikeler göze alınarak açıkça dışa vuruluyor. Bunun

başlıca nedeni halkın—geçici de olsa—gözünü korkutmuş olması. Tanık olduğum bir olayda bir kıdemli başçavuş—ünifonmalı haldeydi—DİSK yöneticilerinin sorguya çekildiği askeri garnizonda görevli olduğunu ve sorgulama esnasında bunlara "iyi bir ders verildiğini, dövrüklerini" hiç perva duymadan ve sadıç bir tavırla minibüste anlatıyordu.

Halk genellikle ekonomik sıkıntının nedeni olarak Cunta yönetimini görmekte birlikte, çözümü spor-toto, Milli Piyango, ve at yarışları gibi kader oyunlarının umut girdaplarında gören insanlar da çok ve giderek çoğalıyor. Hattâ büyük şehirlerin kahvelerinde büyük paraların döndüğü açık kumar partileri oldukça yaygın ve gittikçe yaygınlaşıyor.

İstanbul'da yüzü aşkın seyyar satıcının arabalarıyla birlikte iki tane zabıta memuru tarafından—biri önde, biri en arkada—götürüldüklerini gördüm. Seyyar satıcıların yüzünde kazanç aralarının elle-

(Devamı 7. sayfada)

BİR İZİNCİNİN GÖZÜYLE TÜRKİYE'DE DURUM

4 yıl aradan sonra Türkiye'ye izine gittim, Ekim-Kasım aylarında. İzni memleketim olan Gaziantep'te geçirdim. Görmeyeli epeyi zaman olduğu için merakla, özlemle dolu bir halde Gaziantep'e geldim. Nasıl gelebildim, ne zorluklarla karşılaştım bunları yazmayacağım, çünkü izine giden işçiler bunların hepsini biliyor, ama ben yine de bir olayı anlatmadan edemeyeceğim.

Antep'e gidebilmek için otobüs biletimi bile rüşvetle alabildim. Artık, otobüs bileti bir ülkede rüşvetle alınıyorsa

gerisini siz düşünün. Neyse, kasazı-belasız Aptep'e ayak basabildim.

Epey bir zamandan sonra anamı, eski dost ve tanıdıkları gördüm. Merak ettiğimi ne varsa soruyordum, onlarda bana anlatıyorlardı. Konuştuğum arkadaşlar arasında Cunta'nın zindanlarında, işkencehanelerinde hayli zaman kaldıktan sonra çıkanlar da vardı. Onlar içerde kaldıkları sırada başlarından geçenleri ve gördüklerini anlatırken insanın tüyleri ürperiyor. İnsan aklının alamayacağı işkence (Devamı 7. sayfada)

Gerçek Komitelerinden Haberler

GERÇEK AVRUPA KOMİTESİ'NİN EĞİTİM SEMİNERİ

Yurtdışında yılbaşı tatili döneminden yararlanarak düzenlenen GERÇEK Avrupa Komitesi'nin "Eğitim Seminerleri"nin ikincisi F. Almanya'nın bir şehrinde yapıldı. 53 kursiyer emekçinin katıldığı seminer üç gün sürdü.

Üç gün boyunca işçi sınıfı biliminin temel konularında düzenlenen seminer çok başarılı geçti.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin eski "Parti Okulu" öğretmenlerinin ve yöneticilerinin verdiği, "Ulusal Sorun, Faşizm ve Anti-Faşist Mücadele, Cephe sorunu, Leninist Devrim Teorisi Üzerine" konularını içeren dersler ilgi ile izlendi.

Bu türden uzun süreli seminerler önümüzdeki dönemde de sürdürülecek. GERÇEK Avrupa Komitesi sorumlularının gazetemize yaptıkları bir açıklamaya göre, Merkezi Eğitim Seminerlerinin uzun süreli olanlarının üçüncüsü bu yıl Nisan ayında, kısa süreli olanları da GERÇEK Avrupa Komitelerinin olduğu yerlerde sürdürülecek.

Bildirildiğine göre bu tür seminerlere sadece Parti'nin üyeleri katılabiliyor...

B.BERLİN SEMİNERİ

Avrupa Gerçek Komitesi Batı Berlin örgütünün düzenlediği yeni Yılın ilk semineri yapıldı. Hafta sonu tatilinden yararlanılarak iki gün süren eğitim seminerine, Batı Berlin

Kültür ve Dayanışma Derneği üyeleri katıldılar. Dernek binasında düzenlenen seminerde, "Sınıf Mücadelesi, İşçi Sınıfının Yeni Tip Partisi, Devlet-Devrim, Ulusal Sorun" gibi konular ders olarak işlendi. Eğitim semineri başarılı geçti.

FRANKFURT SEMİNERİ

1983 yılı ile birlikte başlatılan ve Gerçek Komitelerinin olduğu bütün Avrupa kentlerinde sürdürüleceği açıklanan seminerlerin ikincisi Frankfurt Kültür ve Dayanışma Derneği'nde yapıldı.

Frankfurt ve çevresindeki Gerçek Komitesi üyelerinin ve taraftarlarının katıldığı seminer iki gün boyunca sürdü. Son derece verimli olan seminerde, işçi sınıfı biliminin temel konuları ders olarak işlendi.

DUİSBURG VE FULDA SEMİNERLERİ

GERÇEK Avrupa Komitesi'nin yeni yıl ile birlikte başlattığı seminerler merkezi bir kampanya planına uygun olarak sürüyor.

Nitekim, Duisburg İşçi Kültür Derneğinin düzenlediği "Faşizm Nedir? Türkiye'deki Cunta Niçin Faşisttir?" konulu seminer 18 Ocak Cumartesi günü, FABRİK salonlarından birisinde yapıldı. Seminer verimli geçti ve ilgi ile izlendi.

Ocak ayında yapılacak son seminer ise Fulda şehrinde yine aynı konuda tekrar edilecek.

ZÜRİH SEMİNERİ

Avrupa Gerçek Komitesi'nin İsviçre'nin Zürih kentinde düzenlediği seminer iki gün sürdü. İsviçre Gerçek Komitesi üyelerinin ve taraftarlarının izlediği seminerde ders olarak iki gün boyunca "Emperyalizm ve Anti-Emperyalist Mücadele, Faşizm ve Anti-Faşist Mücadelenin Önemi, Cephe sorunu, vb." konular işlendi.

YENİ YIL KUTLAMALARI

1983 yılının bir mücadele ve zafer yılı olması dileği ile Gerçek Avrupa Dayanışma Komitesi tarafından Avrupa'nın çeşitli kentlerinde kültür programları ile kutlandı.

Kutlamanın ilki Batı Berlin Kültür ve Dayanışma Derneği lokalinde, ikincisi ise Frankfurt Kültür Derneği'nde düzenlendi.

Yurtdışında çalışan ilerci işçilerin ve politik göçmenlerin aileleri ile birlikte katıldıkları yılbaşı kutlama geceleri geç saatlere kadar sürdü.

Bu kutlama gecelerine katılan emekçi dostlara dernek yönetim kurullarının hazırladığı eğlence programları ve armağanlar sunuldu.

Frankfurt Kültür ve Dayanışma Derneğinin düzenlediği yılbaşı kutlama gecesinde, yeni kurulan BARIŞ ORKESTRASI da başarı ile eşlik etti.

Yeni yılda mücadele azmi-miz daha bir bilensin.

İşçilerin ve halkların dayanışması daha da güçlensin

F. ALMANYA'DA
ERKEN SEÇİM

(Baştarafı 1. sayfada)

ha liberal politikaların temsilcisi sol kanat, Bonn'daki bu hükümet değişikliğinin baş mimarları Genscher-Lambdordorf ikilisine karşı baş kaldırdı ve FDP ciddi bir bölünmeye yüz yüze geldi."

Bu tespit doğru çıktı ve FDP daha sonra yapılan Hamburg ve Bayern eyaletlerindeki seçimlerde %5 barajını aşamamış, eyalet parlamenterlerine giremediği gibi, ciddi bir bölünme geçirdi ve FDP'den ayrılan sol kanat yeni bir parti kurdu.

Öte yandan gerek yeni seçimlerin tarihi konusunda gerekse seçimlerden sonra oluşacak hükümetin bileşimi konusunda, CDU/CSU-FDP koalisyon hükümeti içinde ta başından beri varolan görüş ayrılığı, seçim konuşmalarında CDU başkanı Strauss ile FDP başkanı Genscher arasında söz düellosuna varacak kadar derinleşti.

CDU hem uzun müddet hükümette kalmış ve bu nedenle yıpranmış bir parti olarak seçimlere gitmemek, hem de FDP'siz bir hükümet hesapları nedeniyle bir an önce seçimlerin yapılmasını istersen, FDP de toparlanmak ve sarsılan "prestijini" yeniden kazanmak için erken bir seçimden yana değildi. Nitekim FDP yeni ortaklarından bu tavizi koparak koalisyonla evet demişti. Öte yandan SPD de "ustaca" uyguladığı politik manevrayı bir an önce oya tahvil etmek amacıyla, erken seçim istiyordu. Uzun pazarlıklar ve görüşmeler sonunda "orta yol" bulundu ve seçimlerin tarihi 6 Mart olarak tespit edildi.

Seçim sonrasında nasıl bir manzaranın ortaya çıkacağı konusunda şimdiden kesin bir şey söylemek pek mümkün olmasa da, bazı öngörüler yapmak mümkün. Yeni parlamento muhtemelen FDP'siz olacak ve F. Almanya'da bir olgu olan Yeşiller "anahtar parti" konumunu alacaklar. Böylece bir parlamenter bileşiminden ne tür yeni koalisyon biçimleri ortaya çıkarsa çıksın, kapitalist toplumun yapısından kaynaklanan ekonomik krizin önlenmesi mümkün olmayacaktır. Parlamenterlik partiler krizin sonuçlarını şu veya bu ölçüde çalışan yığınların sırtına yıkmak için çaba gösterirken, kitleler kazanılmış haklarını korumak için yeni yeni ekonomik-demokratik mücadelelere içine gireceklerdir. Kısacası, seçim sonrası F. Almanya'sı sınıf mücadelesinin keskinleşeceği ve kitlelerin oldukça hareketleneceği bir döneme girecektir.

F.Almanya'da yaşayan ve çalışan göçmen işçiler olarak her ne kadar oy hakkımız yoksa da, parlamento dışı mücadele yöntemleriyle işsizliğe, pahalılığa, sosyal hakları-

mızın kısıtlanmasına, yabancı düşmanlığına, savaş kışkırtıcılığına ve kirizin tüm yükünü emekçi kitlelerin sırtına yıkmaya politikalarına karşı Alman sınıf kardeşlerimizle omuz omuza mücadele etmek ve bunun için gerek DGB sendikalarıyla, gerekse çıkarlarımızın en iyi savunucusu politik örgüt ve demokratik kuruluşlarla bağlarımızı daha da pekiştirmek en güncel görevlerimizdir.

BAVYERA
İLERİCİLERİNİN
MÜNİH BİLDİRİSİ

(Baştarafı 6. sayfada)

kazanma çabalarına yardım etmiş olur. Kim yaşanan ekonomik ve sosyal sorunların suçunu yabancı işçi arkadaşlardan görüyorsa, faşistlerle eş değerde düşünüyor demektir. Yabancı işçi arkadaşlarımız buraya çalışmak için geldiler. Onların çalışma, eşit işe eşit ücret, insan onuruna yakışır bir konut, çocuklarına eğitim, öğretim hakları istemeleri, Alman halkının sosyal, demokratik istemlerinden ayrılmaz. Almanya'da yaşayan, çalışan bütün insanların ortak, uyumlu çıkarları adına her türlü yabancı düşmanlığına karşı çıkıyoruz. Biz, eşit haklar, karşılıklı hoşgörü, dayanışmanın gerçekleştirilmesini savunuyoruz. Bunun için:

1. Vatandaşlarımızın çalışma hakkı yabancı işçiler tarafından değil, silahlanma ve krizin yükünü çalışan insanların sırtına yüklenmesiyle tehlikeye düşüyor.

Bütçe harcamalarının silahlanma, yok etme sanayii sektörlerinden üretici, barışçı alanlara kaydırılması yeni iş alanları açacaktır. Silahlanma alanlarının azaltılması, pahalılığın durdurulması, sosyal alanda kısıtlamalardan vazgeçilmesi, gerçek ücretin güvence altına alınması, satın alma gücünün yükseltilmesi, ekonomik krizin aşılması için tek çaredir. Emegin üretkenliğini artırmakla, haftalık çalışma saati de 35 saate inmelidir.

2. Gençliğin öğrenim hakkının zedelenmesi, yabancı çocuklar yüzünden değil, öğretim sisteminin içine düştüğü parasızlıktandır. Bir de git-tikçe artan mesleki eğitim yeri azlığındandır. Eğitim alanında uygulanan kısıtlama programları derhal durdurulmalıdır. Okul sisteminin farklılaştırılmasına karşı demokratik gesamschule, ırkçı eğitim yerine de barış eğitimi getirilmelidir.

Ayrıca işsiz öğretmenlerin iş bulabilmelerini sağlamak amacıyla, daha fazla harcama yapılmalıdır. Böylelikle küçük okul sınıfları daha fazla eğitim olanağı bulacaktır. Alman ve yabancı çocukların karşılıklı birbirlerini tanımaları amacıyla okul öncesi, okul içi düzenlemeler yapılmalıdır. Boş zamanları değerlendirme yurtları açılmalıdır. Karşılıklı oyun, öğrenme, müzik, dans,

spor gibi etkinlikler düşmanlıkların ortadan kalkmasında önemli birer etkilidirler.

Büyük işletmelerin öğrenim yeri açma zorunluğu, çıkarların iş yerlerine kolaylıkla alınması, daha fazla genç mesleki öğrenim yeri sağlanmalıdır. Eğitim ve öğrenim alanında sendikalara da söz hakkı tanınmalıdır.

KÜLTÜRÜMÜZÜN
GELECEĞİ İÇİN

Kültürümüzün geleceği yabancı işçiler tarafından zedelenmiyor. Halklar arasında kin ve nefretin yayılmasını amaçlayan, kültürel değerleri yok eden, ideolojik savaş hazırlığı, kamu iletişim araçlarının bu yönde kötüye kullanılışı nedeniyle tehlikeye düşüyor. Terör ve savaş kışkırtıcısı, halk düşmanı faşist Alman ve yabancı ideolojilere ülkemizde yer yok.. Ulusal kültür mirasının korunması, kültürel yaratıcılığın geliştirilmesi, yabancılara karşılıklı kültür alışverişi de yapılmalıdır. Silah kültürüne karşı dünya çapında barış kültürü gerektir. Alman nüfusu çok sayıda yabancıların Almanya'da bulunduğundan değil, bu ülke dünya ölçeğinde en büyük nükleer silah deposu olduğu için tehlikeye düşmüştür. Üstelik, 1983 yılında yeni Amerikan nükleer silahlarını yerleştirilmesi düşünülmektedir.

Halkların geleceği ve yaşama hakları için, ülkemizde yeni atom silahlarına yer yok! Silahlanma yarışı derhal sona erdirilmelidir. Irkçılık, halk düşmanlığı geçmişte felakete yol açtı. Bu nedenle Alman Anayasasına uygun olarak, faşist, neo-nazi örgütlerin derhal kapatılmasını istiyoruz.

Barış içinde bir arada yaşama hakkı hem Almanlar hem de yabancılar için en temel haktır. Bu uğurda yapılacak mücadele de en önemli ortak görevimizdir."

R. LUXEMBURG VE
K. LIEBKNECHT'I
SAYGIYLA ANIYORUZ

(Baştarafı 4. sayfada)

Ekonomi ve Uçuş Derneği yöneticilerinin önemli olmayan bir toplantısı oldu. Ben oraya gittiğimde yaklaşık 50 kişi vardı; aralarında Hugo Stinnes, Albert Vögler, Ernst Borsig, Siemens, Salomonsohn ve Genel Müdür Otto Henrich'in de olduğu sanayi, ticaret ve banka dünyasının tüm önde gelenleri oradaydı. Gündemde tek madde vardı: 'Dünya tehlikesi olarak Bolşevizm'. Konuşmacı Dr. Eduard Stadler. Arkamda köşede kısa boylu bir adam ayağa kalktı. Bu Hugo Stinnes'di. 'Her noktada konuşmacının görüşlerine katılıyorum. Eğer alman sanayi, ticaret ve banka dünyası, burada sergilenen tehlikeye karşı sigorta primi olarak 500 milyon Markı verecek istek ve durumda değilse alman ekonomisi diye bir tanımlamanın hiçbir değeri yoktur.' 'Tarihi miktar' aynı

gün onaylandı ve ortadan kaldırımanın şekli de tespit edildi." (Hitler Bir İş Kazası Değildi, Emil Carlebach, Frankfurt 1982, sf. 86)

Stadler aldığı milyonlarla 12 Ocak 1919'da Pabst'a gider. "Ayağa kalktı ve elimi askerce sıktıktan sonra şöyle dedi: 'Size çok teşekkür ederim. Bana güvenebilirsiniz.' Birkaç gün sonra 15 Ocak 1919'da Subay Pabst'ın adamları, Pflugk-Hartung kardeşler ve Husar Rung, politik tehlike merkezi olan iki komünist önder Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'i ortadan kaldırdılar."

Karl Liebknecht öldürüldüğü gün yazdığı son yazısında şöyle diyor: "Biz yaşayıp yaşamasak da, programımız yaşayacaktır ve dünya özgür insanların eline geçecektir. Herşeye rağmen!"

ASGARİ ÜCRET

(Baştarafı 3. sayfada)

mahkum edilmelerine göz yuman, göz yummak bir yana, asgarî ücretin yeni düzeyini başarı gibi görüp, "bizim sayemizde oldu" diye böbürlenmeye kalkan, sarı Türk-İş sendikacılarının, işçi sınıfımızın bu besili kenelerinin günüdür.

Ama tarih, sınıf mücadeleleri tarihi, eninde sonunda bir gün halkların gününün geleceğini de yazar ve böylece günlerin destansı örnekleriyle doludur. Daha dün Vietnam'da, Nikaragua'da, İran'da halkların mücadelesi nice zalim diktatörün tarihini çöplüğüne göndermedi mi?

Türkiye'ye de böyle günler mutlaka gelecektir.

TÜRKİYE
GÖZLEMLERİ

(Baştarafı 6. sayfada)

rinden alınacağından kaynaklanan çaresizlik ve öfke okunuyordu ama herhangi bir karşıkoyma ya da itiraz belirtisi yoktu. Bu arabalar Yenikapı'da toplanıp buldozlerle eziliyor.

Halkın gözünün korkutulmasından kaynaklanan bu tepkisizliğin geçici olduğu, işçi, memur, seyyar satıcı, küçük esnaf, köylü ve diğer halk kesimlerinde Cunta yönetimine karşı içten içe derin bir öfkenin kabarmakta olduğunu anlamak zor değil.

BİR İZİNCİNİN
GÖZÜYLE
TÜRKİYE'DE DURUM

(Baştarafı 6. sayfada)

çeşitleri anlatıyorlardı, hele Kürdistan köylerindeki zulmün her çeşidini duydukları insanın aklı almıyor. Anlatıkları dinlendikçe de insanlık düşmanı faşizme karşı insanın nefreti, kini ve mücadelesini daha bir artırıyor.

Tanık olduğum olayın birinde şöyle: Önceleri tanıdığım o azılı MHP'liler şimdi devlet kilit noktalarında görev başında. Kimisi vali, kimisi müdür, kimisi müfettiş ve kimisi de resmi sivil ajan olmuş. Hepsini tıkrık tıkrık maaşlarını alıyorlar ve görevlerini yapıyorlar. Bunun en açık örneği, eski MHP Antep milletvekili Cengiz Gökce. Daha dün kadar komando kampları kurmakta ve salyali bozkurtları eğitmekteydi. Bu adam MHP davasıyla birlikte "yargılandı" ama gel gör ki, Cengiz Gökce şimdi Cunta'nın Antepe tayin ettiği vali ve belediye başkanına emir verecek kadar yetkili ve selahiyetli. Eğer bir işe girmek istiyorsanız, bir devlet dairesinde yapılacak işiniz varsa mutlaka ama mutlaka Cengiz Gökce'den kart almak zorundasınız. Değilse ne işe girmek mümkün, ne de işinizi halletmek...

Bir de anayasa oylamasının olduğu sırada Türkiye'deydim. Bu konuda da izlenimlerimi kısaca anlatacağım. Bilindiği gibi cuntanın şefi Evren referandum öncesi bir

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN: Fethi SAVAŞCI

AKIL EMEĞİ İLE BEDEN EMEĞİ ARASINDAKİ KARŞITLIK—Sömürücü toplumlarda, genellikle egemen sınıfların çıkarına hizmet eden akıl emeği, ayrıcalığa sahiptir. Bu yüzden, akıl emeği insanları ile beden emeği insanları arasında kutuplaşma olmuştur. (Doğal olarak, kendilerini beden emeği insanların hizmetine adanmış olan ilerici akıl emeği insanları, yani halk aydınları bunun dışındadır.) Özel mülkiyetin ve sınıfların belirmesinden sonra, bilimle, güzel sanatlarla ve politika ile uğraşan akıl emeği insanları, ya sömürücü sınıflar arasından çıkmışlardır ya da onların hizmetine girerek beden emeği insanların sömürülmesine doğrudan katılmışlardır. Sömürülen yığınlar, en ağır beden emeği ile uğraşmak zorunda kalmışlar, bunların büyük çoğunluğu yoksulluk içinde yaşamış, kültür olanaklarından yararlanamamıştır.

Akıl emeği ile beden emeği arasındaki karşıtlık, kapitalizmde ve öncelikle emperyalizm döneminde alabildiğine artmıştır. Kapitalizmde büyük ve en modern makinelerle üretim, üretim sürecinde bilimden yararlanılması, emekte yaratıcılığın artması için geniş ufuklar açtığı halde, sömürü düzeninde makinelerin kullanılması tarzı, işçiyi makinelerin uydusu haline getirmiş, yabancılaştırmıştır.

Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin, sömürücü sınıfların ortadan kaldırılması, sosyalist mülkiyet egemenliğinin kurulması, sosyalizmin zaferi, akıl emeği ile beden emeği arasındaki karşıtlığı yok etmektedir. Sosyalist toplumda akıl emeği insanları (halk aydınları), işçi sınıfı ve köylülerle sosyal-politik bir birlik içindedir, halka en sıkı bağlarla bağlıdır. Ayrıca işçi ve köylülerin öğrenim, kalifiyelik düzeyleri aralıksız olarak yükselmekte, beden emeği insanları, akıl emeği insanların düzeyine ulaşmaktadır. Bütün bunlara karşı sosyalist toplumda akıl emeği ile beden emeği arasındaki ayrım tamamiyle ortadan kalkmamaktadır. Bu fark tam olarak, yalnız sosyalizmin ileri döneminde yok olacaktır. Bu ileri toplumda, akıl emeği ile beden emeği, emegin iki yanı haline gelecektir. Sosyalizmin ileri aşamasında, toplumda insanlar arasındaki sosyal-ekonomik bütün ayrımlar tamamiyle ortadan kalkacak, bu temele dayanan akıl emeği ile el emeği arasında hiçbir ayrım kalmayacaktır.

AKTİVİST—Bir toplumsal örgütün en atılgan, en girişimci, en eylemci, tecrübeli kesimi: Parti aktivisti, sendika aktivisti gibi...

ALINTI (İKTİBAS)—Bir kaniyi, bir düşüncüyü desteklemek ya da bir başkasının yanlışını çıkartmak için, bir yapıttan ya da bir belgeden, hiç değiştirmeden alınan ve bir metin içinde kullanılan parça.

ALTIN ÇAĞ—Eski halkların tasarımlarında: insanların huzur, refah ve dürüstlük içinde, kavgasız, savaşırsız yaşadıkları, güle oynaya çalıştıkları eski mutlu çağ. Altın çağ masalı, ilkel topluluk düzeni dağıldıktan, sınıflı topluma özgü bunalımların çoğaldığı kölecilik düzeni kurulduktan sonra ortaya çıkmıştır. Halklar şimdi altın çağını, sömürsüz, sınıfsız bir toplumda görmektedirler.

ALTERNATİF (SEÇENEK)—Birbirini aradan çıkaran iki olanaktan biri. Birbirini aradan çıkaran iki ya da daha fazla olanaktan yalnız birini seçme zorunluğu. Örneğin, uluslararası işbirliği, aralıksız askeri gerilimlerin, silahlanma yarışının, emperyalistlerin dayattığı uyumsuzlukların tek gerçek alternatifi (seçeneği)dir.

AMBARGO—Bir devlet ya da devletler grubu tarafından bir başka ülkenin ithalat ve ihracatına yasak koyma. Ambargo, savaş dönemlerinde olduğu gibi, barış zamanında da yürürlüğe konulabilir. Savaş döneminde ekonomik abluka biçimini alır. Barış zamanında, başka ülkelere ekonomik ve politik baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Örneğin, kapitalist devletler, çeşitli dönemlerde Sovyet ithalatına ambargo koymak istemişlerdir. Birleşmiş Milletler Teşkilatı (BMT) Tüzüğü, eylemleriyle uluslararası güvenliği tehdit eden devletlere karşı, kolektif baskı aracı olarak ambargo uygulanmasını müsaade etmektedir. Ambargo, emperyalist devletler tarafından saldırganlık amacı için zaman zaman uygulanagelmıştır. Bazı kapitalist devletler, birçok mahn stratejik önemi olduğu iddiasıyla, Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere ihracını yasaklamışlardır.

çok vilayetlere gitti ve devlet adına anayasayı halka tanıtmak için halkın karşısına çıktığında ağzının salyasını akıta akıta, herkesin anayasaya evet demesi gerektiğini ve hayır diyen hainlerin cezalandırılacağına bağıra bağıra emekçi halkı tehdit etti. Yalnız Evren değil, radyosu, televizyonu, basını hepsi tehditlerle, şantajlarla halkı sindirdiler. Tek kelimeyle anayasa zoraki kabul ettirildi. Bir çok vatandaş da evet diyelim, hele bir gitsinler diye evet oyu verdiler.

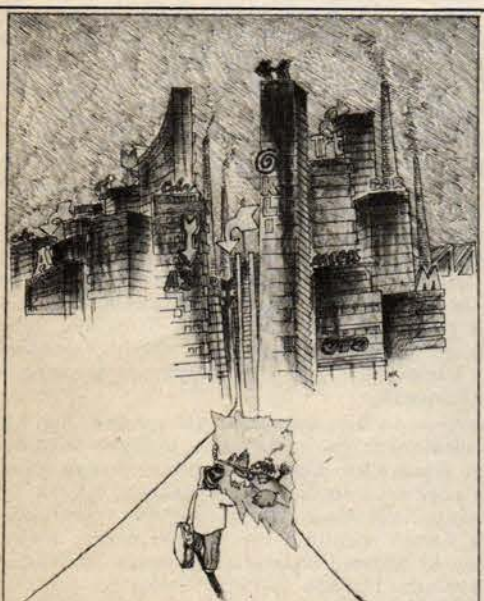
Anayasa üzerine izlenimlerimi kısaca sıraladıktan sonra önemli bir konuya değinmek istiyorum. Antepte çoğunlukla köylülerin kurduğu ve üye olduğu Güney Doğu Tarım Satış Kooperatifleri vardır. Bu kooperatife on bin civarında emekçi köylü üye idi ve bu üyelerin çoğu hem orada iş bulurlardı hem de ürünlerini aracının eline düşürmeden buraya daha uygun fiyatlarla verrebiliyorlardı. Kooperatif halka ucuz tarım ürünleri temin etmek için birçok il ve ilçelerde satış merkezi açmıştı.

Ayrıca bu kooperatif dışarıya da tarım ürünleri ihrac ediyor. İşte, binlerce köylünün emeği ve alnteriyile kurulan ve çalışan bu kooperatif Cunta'nın hismine uğramış, tüm üyeleri dağıtılmış, işçilerine de 1982 yılının başından beri aylıkları ödenmiyor, köylüler, şimdi mallarını tefecilere satmak zorunda kalmışlar. Nice çabıyla yetiştirdikleri ürünlerini tefeciye çok ucuza satmak zorunda kalıyorlar. Ürünleri köylüden ucuza alan aracı hemen iki misli fiyatla aynı ürünü pazara sürüyor. Yani durum içler acısı. Bugün Cunta, emekçilerin kurduğu veya faydalanabildiği ne varsa hepsine saldırıyor.

A. Z.

Dayanışma

SORUMLU: O. Doğançay,
YAZIŞMA ADRESİ: Post-fach: 10 16 34, 4100 Duisburg 1 — F.Almanya, BAKA HESABI: Sparkasse Dinslaken, Konto-Nr: 833731, BLZ: 352 510 00

Die in der Fremde arbeiten...
Zeichnungen und Karikaturen / TRIKONT DUISBURG

"DIE IN DER FREMDE ARBEITEN" adı altında yeni yayımlanan bu kitapta, Türkiye'den, Yunanistan'dan, Yugoslavya'dan, İtalya'dan ve İspanya'dan karikatüristlerin çeşitli karikatürleri yer alıyor. Karikatüristler F.Almanya'da çalışan vatandaşlarının durumlarını, beklentilerini ve hayal kırıklıklarını değişik yönleriyle bu kitapta sergiliyorlar. 21x26 ebadında ve 100 sayfa olan bu kitap kısmen dört renkli olarak basılmış. Kitabı Şubat ortasından itibaren kitapçılardan ya da doğrudan Verlag TRIKONT DUISBURG Erft Str. 9, 41 Duisburg 1 adresinden isteyerek temin edebilirsiniz.

BARIŞ ve SOSYALİZME ADANMIŞ BİR YAŞAM

Aragon

1927'de Komünist Partisine üye oldu.

Daha sonra, Fransız Komünist Parti Merkez Organı l'Humanite dahil olmak üzere çeşitli yayın çalışmalarında yer aldı.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte tekrar askere alındı ve Nazi ordularına karşı cepheye gitti.

Fransa'nın yenilmesi ve teslim olması, nazilerin Fransa'yı işgal etmesi ile birlikte, Fransız Komünist Partisi öncülüğünde başlayan anti-faşist Direniş Hareketinde (Rezistans'da) Partizan olarak savaştı. Aynı zamanda Parti'nin rezistans hareketinin yeraltı basınında önemli görevler yaptı.

Nazilere karşı kurtuluş mücadelesinin verildiği yıllarda yazdığı şiirler, hem Partizanların, hem de tüm yurtsever güçlerin, geniş halk yığınlarının arasında elden ele dolaşıyor, özgürlük türkileri olarak melodi-leşiyordu.

Naziler ülkeden kovulduktan sonra, yeniden legal Parti basınında görev aldı. Tekrar Parti'nin Les Lettres isimli kültür dergisinin başına geçti.

1950'de Parti Merkez Komitesi yedek üyeliğine seçildi, daha sonra asıl üyeliğe geçti ve ölünceye kadar bu onurlu görevi sürdürdü.

Aragon, İkinci Dünya Savaşından sonra Amerikan emperyalizmi tarafından başlatılan Soğuk Savaş yıllarında barış için önemli çalışmalarda bulundu. Dünya Barış Kurucuları arasında yer aldı. Kendisinin barışsever çalışmalarından ötürü Uluslararası Lenin Barış Ödülünü kazandı.

Aragon 1928'de tanıştığı Rus asıllı Fransız yazar Elsa Triolet ile evlendi ve Triolet'in öldüğü 1970 yılına kadar bu iki komünist sanatçı hem sanat alanında, hem anti-nazi mücadelede ve komünist harekette birlikte oldular.

Tüm yaşamını kalemiyle ve eylemiyle komünizm ve barış davasına, yani bütün insanlığa adanmış çağımızın seçkin bir sanatçısı, seçkin bir komünisti, seçkin bir yurtseveri ve seçkin bir enternasyonalisti idi.

Aragon'un 8'i şiir kitabı, 10'u roman olmak üzere yayınlanmış 26 kitabı toplam yüzlerce baskı yapmıştır. Bu kitaplardan 6'sı ise onun sanat ve edebiyat görüşlerini, düşünce ve felsefe çalışmalarını içeren denemelerini içerir. Ayrıca yayınlanmış çevirileri de vardır.

Aragon'un en ünlü kitaplarından bazıları şunlardır: *Les Communistes* (Komünistler, 6 cilt, roman, Rezistans hareketindeki komünistleri anlatır),

Les Voyageurs de l'imperiale (İmparatorluk Yolcuları, roman, 1942), *Le Semaine Sante* (Kutsal Hafta, roman 1958), *Theatre Romains* (Tiyatro Romanları, 1974), *La Creve Coeur* (Düş Kırıklığı, şiirler, 1941), *Les Yeux d'Elsa* (Elsa'nın Gözleri, şiirler 1942), *La Diane Française* (Fransız Kalkborusu, şiirler, 1945), *Elsa* (Şiirler, 1959), *L'Homme Communiste* (Komünist İnsan, 1954), *Collages* (Denemeler, 1964)...

Yan tarafa Aragon'un "Gabriel Peri Efsanesi" şiirinden bazı bölümleri ya-
yınliyoruz.

Karanlıklar suçlayıcıdır
uyuduğu yerde yiğit ölümlerin,
ama nedense şimdi burada
boy atar mavi ortancalar.
Sessizliğin üstünde azıcık gökyüzü,
yağmur düşer, güneş bir güzel.
Alçakça öldürülen yiğitlerde
anılının mavi gözleri var.
Sakının böyleli ölümlerden
onları boşuna yok ettiniz zorbalar,
müthiş bir şaraptır o ölümler,
besler halkı ve öfkesini.
Dün nasılsa bugün de öyle,
öldürülür taşıyanlar ışığı,
başkaları alır onların yerini,
Işığa dokunamaz ama hiç kimse.
Ivry mezarlığında
soğuk toprağın altında
hâlâ Fransa için çarpır
yüreği Gabriel Peri'nin.

ÜLKESİNDEN AYRILAN BİR İŞÇİNİN TÜRKÜSÜ

Sökülüp toprağından
suyundan, tuzundan
acımasız bir sabah
yaban toprağına ekilen
bir bitkisin sen

— ellerin çiçek senin

kömür gözlü çocukların
Çiğdem belli karm
düşlerinde yıkıyor seni
güller düşüyor
pembe yanaklarından

— yüreğin nakış nakış senin

bir kan lekesi oluyor
düştüğü yerde
kurşun kalemle yazdığın mektuplar
kelimeler değil ki dizdiğin
yarısı karanfil yarısı ölüm

— kahırdan gömlek giydiğin senin

sevda el el ediyor
cigaranın dumanı gidiyor
ayakları demirden
dört yataklı bir odada
oturmuşsun, gömleğin bozkır kokuyor

— sevdan dilim dilim senin

çın çın eder şimdi
Akdenizde köpüklü dalgalar
bir saz değil elindeki rüzgâr
beşikte nişanlanmışlar bizi acıyla
aldırma, uzat ellerini be aslanım

— ellerin dünyanın onuru senin

ÖZKAN MERT

HANS'A AÇIK MEKTUP

Sen bizim oraları bilmezsin Hans
Konukseverliğimizi de tatmamışsın
İyilik yapıp karşılık beklememeyi
Enayilik diye tanımlarsın
Neden böyle unutulduğumuzun
Geri kalmışlığımızın
Üstünde de durmamışsın.

Senin ellerin de nasırlı güzel
Nasırlı eller öpülesi ellerdir yeryüzünde
Bir ekmek parası için çalışıyoruz
yanyana ikimizde.
Seni bana düşman ediyorlar
Sabah akşam kendi dilinle sövüyorsun
Gülmeye özen gösteriyorum
Anlamıyorsun.

Şöyle azıcık bir düşünsen
Niçin yüksek öğrenime gidemediğini
Niçin bombalar altında sığınaklarda
Aylarca aç gecelediğini
Bizim buralara niçin itildiğimizi
Para babalarının çıkarları için
Kira odalarından belalardan kurtulmadığını
İşsiz kalmak korkusundan
İçkiye sarıldığını
Anlıyacaksın.

İnsanı sevmenin kapıları her an açıktır
Halkların düşmanlığı olmaz birbirine
Eli nasırlıların silahı barıştır
Gıcırdatıp durma o sarı dişlerini
Gün gelir sen de durumu kavransın
Bir tatlı ateşle yanarsın.

FETHİ SAVAŞCI

ZAFER TÜRKÜSÜ

Bulut bulut kan akıp gitse nice
Zafer bizim olacak, zafer yakın.
Canın götürseler eller üstünde
Zafer bizim olacak, zafer yakın.
Gör artık, böyle gelmiş böyle gitmez böyle
Gelme oyunlarına bile bile,
Alıp yürüse de ölüm, işkence
Zafer bizim olacak, zafer yakın.
Yağan yağmur değil, kurşun olsa da
Üstüne gül değil, çamur gelse de;
O kalemin seni ipe çekse de
Zafer bizim olacak, zafer yakın.
Yürü hep birlikte, omuz omuza
İnansın yüreğin mutlu yarına
Selam ilet, selam bütün halklara
Zafer bizim olacak, zafer yakın.

DOSTA

Nereye gitsen
bırakmaz yakını
hayatın sillesi
Durma öyle
yapa yalnız
kuytu köşelerde.
Kasketler kesmiştir
o
kısıkrak yolları
yavaşça adıyla,
Ve
iki kirpikarasından
bir yıldızın kaymasıyla
başlayıverir
alçaktan alçağa
bir hisli

dost.....
yiğit dost.
Karanfilin suyunu
içtik
cevheri yürekte saklı.
Çekilmez değil
çekilir.....
yeter ki,
düşmana inat
bir saniye
fazla yaşamak.
Bir damla ter
onlarca kanın
önüne geçer..... dost.
Öfkeni kinini
işaret gününe
sakla.....

BARIŞ ALAŞAFAK

ULUSLARASI YAZARLAR TOPLANTISI YAPILDI

Dördüncü Uluslararası Yazarlar Toplantısı Eylül ayı sonunda Sofya'da yapıldı. Bu toplantıya 130 ülkeden 150 yazar katıldı.

Üç gün süren toplantıya Türkiye'yi temsilen Aziz Nesin, Demirtaş Ceyhun, Kemal Özer, Özdemir İnce geldiler. Toplantının sonunda oy birliğiyle, alkışlar arasında kabul edilen bir bildiri yayınlandı. Bildiride özetle şöyle denildi:

"Dostlar, barışın yazgısı size bağlıdır. Varsın dost sözcüğü, insanın öteki adı olsun. Bugün, zamanımızı kendi zamanını bilen, 20. yüzyılın sonuna ve 21. yüzyılın başlangıcına kuşku ve umutla bakan, sizlere sesleniyoruz: Uyarıyoruz, dünya, uygarlığı nükleer yıkımla, yok olma tehlikesiyle yüzyüzedir. Bu, gerçek bir tehlikedir. Koyu gerici ve akılsızlar, nükleer silahlanmayı, korkunç bir amaçla, askeri üstünlük elde etme amacıyla, yıldıranberi daha da ileri götürüyorlar.

Helsinki'de anlaşmaların imzalanmasından sonra yu-
muşama, barış içinde yanyana yaşama ve karşılıklı anlaşma doğrultusunu doğuran umut, halkların barış programları zedelenmiştir. Soğuk savaşın yeni akılsızlık nöbeti karşısında büyük bir sinama geçiriyoruz. Toplumsal bilince, bir sınırlı termo-nükleer savaşın kazanılmasının olasılığı görüşü telkin ediliyor. Bu, derinlemesine bencil tutkularla yapılıyor. İnsanoğlunun yüzyıllardır ruhsal dayanakları yıkılıyor. Umudu yağmalanıyor. Doğanın kendisi ilgisizce, sorumsuzca katlediliyor.

Bu tehlikeye, yalnız tüm dünyadan iyi niyetli insanların el birliğiyle karşı konulabilir. Biz, devletlerin politikasını yönetenlere sesleniyoruz: Açık barış programlarıyla ortaya çıkın. Nükleer gücü, kimyasal, bakteriyolojik (konvensiyonel) dedikleri silahları ilkin kullanmaktan vazgeçin. Toplumsal eylemlerin tümünü barışçı temellere oturtun. Varsın kültür ve sanat, insanı, uluslar arası soylu yarışma alanı olsun.

Biz,, bilimi geliştirenlere sesleniyoruz: Yıgınsal kı-
rım araçlarını yetkinleştiren her türlü çalışmalardan, tö-
rensel söz vermelerden vazgeçin. Bilim, daha fazla cina-
yetlerle lekelenmelidir.

Biz askeri üniforma giymiş insanlara sesleniyoruz: Her şeyden önce, insan olduğunuzu unutmayın! Biz, dünyanın tüm emekçilerine sesleniyoruz: Fiziksel, akıl güçlerinizi savaş için değil barış için harcayın. Barışın genel insanlık bayrağı altında birleşin. Barış tüm halklarındır. Emperyalizm, sömürgecilik, ırkçılık, milliyet-
çilik, savaş kaynağıdır. Terörizm, soykırım da insanlık için bir yüz karasıdır.

En sonunda da biz, tüm sanat dallarından, tüm yaratıcılara sesleniyoruz: Savaş davasına, dolaysız veya dolaylı hizmet etmeyelim. Uyum ve yetkinleşmeye yöne-
lik sonrasız coşkunun soylu örneğini kılavuz bilerek, in-
sanın umuduna çalışalım. Barışı doğuran güzelliştir. Uluslararası barış eyleminin bir bölümü olarak bizler, bundan önce ki Sofya Uluslararası Yazarlar Toplantılarında ve bunlarla birlikte 1981'de Berlin'de, 1982'de Lahey ve Köln'de yapılan toplantılarda elde edilen sonuçları sevinçle karşıyoruz. Amacımızı 1983 yılında Rotterdam'da düzenlenecek toplantıda da sürdür-
receğimizi belirtiyoruz."

"ONUR KOCA"